

Archeologische opgraving op de geplande ondergrondse parkeergarage te Turnhout-Warandeparking.

Bracke, M.

AS - Rapportage 21 - 2008

Opdrachtgever:

Tijdelijke Handelsvereniging (THV):

- Vinci Park Belgium NV,
Hendrik Serruyslaan 38, 8400 Oostende

- MBG,
Garden square blok D,
Laarstraat 16 bus 12, 2610 Antwerpen

- Van Den Heyning NV,
Visbeekstraat 26, 2300 Turnhout

Opgraving ☒	Prospectie ☐
Vergunningsnummer: 2008/125	
Naam aanvrager: Maarten Bracke	
Naam site: Kasteeldreef, Turnhout	

© 2009

Archaeological Solutions bvba, Lange Nieuwstraat 42, 2800 Mechelen

Foto's: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Voor inhoud en strekking van ondertekende artikels zijn de auteurs zelf verantwoordelijk.

Inhoudstafel

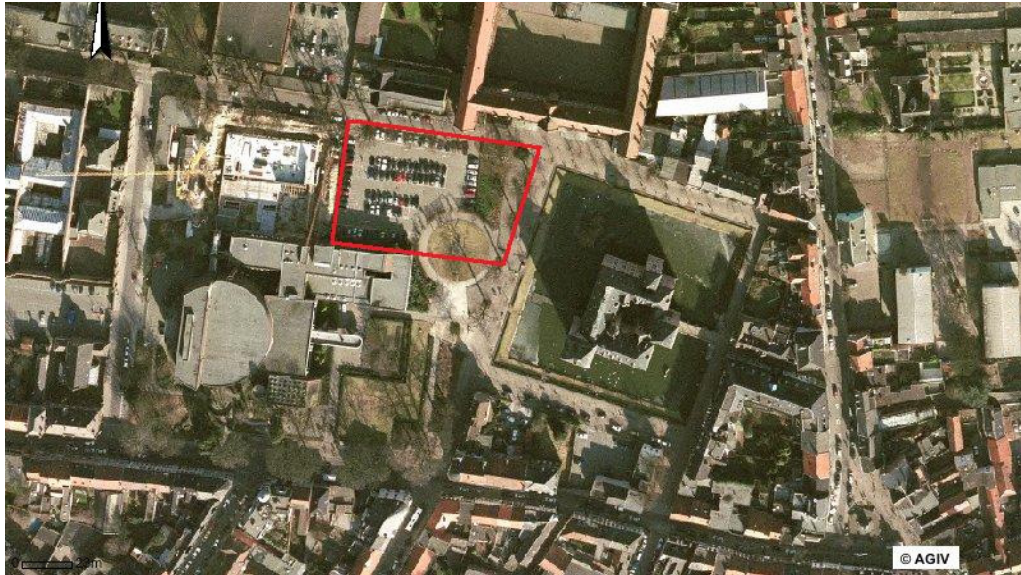
1.	Inleiding	4
2.	Historisch en archeologisch kader	5
3.	Doel van het onderzoek	7
4.	Onderzoeksmethode	7
5.	Bodemkundige en landschappelijke situering	8
6.	Onderzoeksresultaten	11
6.1.	Sporen en structuren	11
6.1.1.	Verspreiding van de sporen	11
6.1.2.	Spoorbewaring en conservatie	11
6.1.3.	Periodes en sites	12
6.2.	Vondsten	35
6.2.1.	Aardewerk	35
6.2.2.	Metaal	41
6.2.3.	Silex	41
6.2.4.	Andere	42
7.	Conclusies	42
8.	Dankwoord	43
9.	Literatuur	43
10.	Bijlagen	44

1. Inleiding

De voormalige parking achter het cultureel centrum De Warande aan de Kasteeldreef en de Broederstraat te Turnhout zal worden omgevormd tot een ondergrondse parkeergarage door de tijdelijke handelsvereniging Vinci Park Belgium nv., MBG nv en Van Den Heyning nv. in samenwerking met de Stad Turnhout. Deze parking zal bestaan uit drie verdiepingen die plaats zal bieden aan 420 auto's en 100 fietsen. De ingang van de parking komt ter hoogte van de Kasteeldreef.

Het plangebied bevindt zich in het park van het Warandekasteel (kasteel van de hertogen van Brabant), deel uitmakend van de oude historische kern van Turnhout (cfr. Afbeelding 1).

Op basis van de resultaten van het voorafgaande proefsleuvenonderzoek door de Archeologische dienst Antwerpse Kempen werd geadviseerd om het volledige terrein verder archeologisch te onderzoeken. Het archeologische onderzoek werd uitgevoerd tussen 16 juni en 4 juli 2008 door een team van Archaeological Solutions onder leiding van projectarcheoloog Maarten Bracke.

Afbeelding 1 Aanduiding plangebied en topografische kaart

Administratieve gegevens:

Projectnaam: Turnhout - Warandeparking
Provincie: Antwerpen
Gemeente: Turnhout
Deelgemeente: Turnhout
Toponiem: Kasteeldreef
Projectcode: TUR - 08 - WAR
Kaartblad: 8/7-8 (Topo 1:25.000)
Centrumcoördinaat: X: 190.132 / Y: 224.072
Kadastrale gegevens: Afd. 4, sectie Q nr. 480 P5/deel
Oppervlakte onderzoeksgebied: 3300 m² (0,33 ha)
Te onderzoeken oppervlakte: 3200 m² (0,32 ha)
Opdrachtgever: Tijdelijke Handelsvereniging (THV):

- Vinci Park Belgium NV, Hendrik Serruyslaan 38,
8400 Oostende
- MBG, Garden square blok D, Laarstraat 16 bus 12,
2610 Antwerpen
- Van Den Heyning NV, Visbeekstraat 26,
2300 Turnhout

Projectleiding: Joris Wouters (MBG)

2. Historisch en archeologisch kader

Historisch Kader

Het plangebied bevindt zich in het park van het Warandekasteel (kasteel van de hertogen van Brabant), deel uitmakend van de oude historische kern van Turnhout (cfr. Afbeelding 1). Ter hoogte van het terrein is nauwelijks bebouwing bekend uit de historische perioden. De oudste gravure door Vorstenman (omstreeks 1667) toont dat het terrein toen in gebruik was als bos en hertenwei, behorend tot het kasteel (cfr. Afbeelding 2). Op de Ferrariskaart (ongeveer 1775) zien we dat het bos omgevormd werd, volgens de mode van de tijd, naar een (warande)park ingericht met een geometrisch patroon van wegels en grasperken. Ook op de kaart van Vandermaelen uit 1846 is dit nog het geval. Tussen 1871 en 1875 werd ten zuiden van het plangebied een nieuw Gasthuis gebouwd en ingericht dat een groot deel van het toenmalige park innam. Op basis van oude luchtfoto's, genomen tijdens het interbellum, zien we dat het Gasthuis niet tot aan het plangebied reikte, maar dat dit gedeelte in gebruik werd genomen als tuin. Langs heen de huidige Kasteeldreef bevond zich vermoedelijk nog een kleine schuur. In de jaren '60 van de vorige eeuw werd het Gasthuis gesloopt om plaats te ruimen voor het huidige cultureel centrum de Warande en een parkeerplaats (Delaruelle en Van Doninck 2008).

Turnhout werd voor het eerst vermeld in een Utrechtse Oorkonde uit 1021 als Turnhoutervoorde. In het begin van de 12de eeuw wordt melding gemaakt van een burcht in de omgeving van Turnhout. Deze burcht zou reeds bestaan hebben in 1109 of 1110. Volgens van Gorkom, die in 1790 ooggetuige was, kon men het getal 1110 in Arabische cijfers uitgekapt terugvinden in de muur van het kasteel aan de huidige Begijnenstraat. Het is aan de voet van deze burcht dat er vermoedelijk een kleine gemeenschap leefde, die tussen 1209 en 1213 samen met vier andere de libertas of

vrijheidsrechten verkregen door Hendrik I van Brabant. In 1338 werd zelfs het privilege toegekend om wekelijks op zaterdag een markt te houden. In 1466 wordt door een reiziger melding gemaakt van goedgebouwde huizen alsook vijf kerken. Turnhout heeft nooit wallen gekend. We moeten echter de defensieve waarde zoeken in de burcht die tevens als jachtslot fungeerde. Met het nabijgelegen bos van Grootenhout, was de burcht een geliefkoosde trekpleister van de Brabantse hertogen om er jachtpartijen te houden. Bij de stadsstichting verkreeg Turnhout een stadszegel waarop dan ook een heel toepasselijk jachtafereel afgebeeld stond. Tegen de 16de eeuw was Turnhout een rijk commercieel centrum geworden. Echter op het einde van de 16de eeuw vluchtten velen naar Nederland door oorlog, vuur, confiscaties en epidemieën waardoor de streek rond Turnhout verarmd achterbleef.

Afbeelding 2 gravure van Vorsterman

Archeologisch Kader

In de nabije omgeving werd reeds in het verleden archeologisch onderzoek uitgevoerd door de Archeologische dienst Antwerpse Kempen. Bij de bouw van het nieuwe gerechtsgebouw aan het Kasteelplein werden hierbij sporen en vondsten aangetroffen uit de vroege en volle middeleeuwen, die wijzen op bewoning voor de historische 'stichting' van de stad. Aan het Zegeplein, tussen het kasteel en de grote markt, werden eveneens resten uit deze periodes aangetroffen. Hier kon ook de vroegste ontwikkeling van Turnhout worden bestudeerd, dat vanaf de 13de eeuw een exponentiële groei blijkt te kennen.

De bodemingrepen die met de uitvoering van de bovenvermelde werken zullen gepaard gaan, vormen een rechtstreekse bedreiging voor de eventuele waardevolle archeologische resten die zich in de bodem bevinden. Daarom werd een voorafgaandelijk proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op 13 en 14 mei door Stephan Delaruelle en Jef Van Doninck, beide archeologen van de Archeologische dienst Antwerpse Kempen (AdAK). Bij het onderzoek werden er drie parallelle sleuven (breedte ca 3,5 - 4 m) aan-

gelegd in OW-richting. In alle proefsleuven werden (bewonings)sporen aangetroffen vermoedelijk te plaatsen in de ijzertijd en middeleeuwen. Op basis van deze resultaten werd geadviseerd om het volledige terrein verder archeologisch te onderzoeken (Delaruelle & Van Doninck 2008).

3. Doel van het onderzoek

Op basis van het archeologische vooronderzoek kon worden besloten dat over het gehele terrein archeologische sporen kunnen verwacht worden van bewoning uit de ijzertijd en de vroege en volle middeleeuwen, die zullen worden vernietigd door de werken. De bewaringstoestand is matig tot goed dankzij het afdekkende esdekkpakket, dat alleen in het centrale gedeelte bij plaatsen is verdwenen. Het doel van het onderzoek valt uiteen in twee aspecten waarbij een aantal onderzoeksvragen vooropgesteld werden. Bij het bodemkundige en landschappelijke onderzoek werd aandacht besteed aan de stratigrafische opbouw van het terrein. Als tweede gelden de archeologische resten en sporen in het algemeen (gaafheid, conservering, periodisering, ...).

4. Onderzoeksmethode

Het terrein kon volledig worden opgegraven in één grote werkput met directe afvoer van de grond. In overleg met de aannemer en de beschoeiingswerken die als eerste dienden te gebeuren, werd beslist om het terrein in vier delen op te graven, verder genoemd vlak I, II, III en IV (vlak I bevindt zich in de ZO-hoek van het terrein, vlak II in de NO-hoek, vlak III in de ZW-hoek en vlak IV in de NW-hoek). Het archeologische onderzoek startte met het wegnemen van de afdekkende pakketten, deze werden reeds gedeeltelijk verwijderd tijdens de saneringswerken. Het vlak werd schavenderwijs machinaal verdiept tot op het archeologisch leesbare niveau. Nadien werden het vlak en de sporen, indien nodig, verder opgeschaafd, waarna het vlak verticaal (het profiel) en horizontaal (het grondplan) werd gedocumenteerd en onderzocht. Tijdens de aanleg van het vlak werden de blootgelegde sporen onderzocht met een metaaldetector. Het aangelegde grondvlak (vlak I, II, III en IV) werd geregistreerd op een overzichtsplan op weerbestendige en krimpvrije polyesterfolie op schaal 1:50 (cfr. Bijlage 5: Overzichtsplan). Het was niet mogelijk om van een grotere hoogte overzichtsfoto's te nemen daarom werden de foto's van het grondvlak per vlak genomen in zones van ongeveer 6 op 4 m (vlak I zone A t.e.m. (z)BB; vlak II zone A t.e.m. (z)II; vlak III zone A t.e.m. (z)II en vlak IV zone A t.e.m. O) (cfr. Bijlage 3: Fotolijst).

De sporen werden beschreven, ingetekend, gefotografeerd en gecoupeerd (cfr. Bijlage 1: Sporenlijst). De geplaatste coupes werden op hun beurt eveneens gefotografeerd en ingetekend op schaal 1:10. Alle vondsten uit de sporen werden verzameld, zoveel mogelijk per vullingspakket en deze werden vergezeld van een watervast vondstticket (cfr. Bijlage 2: Vondstenlijst). Om een beter beeld te krijgen van de stratigrafische opbouw van het terrein werden een aantal profielen geplaatst, waarbij aandacht werd besteed aan een optimale spreiding. Deze profielen werden beschreven, gefotografeerd en ingetekend op schaal 1:20 (cfr. Bijlage 6: Profielen). Bij sporen waarvan verwacht kon worden dat zich hierin goed bewaarde (on)verkoelde botanische resten bevinden (afvalkuilen, waterputten, sporen met houtskoolrijke vulling, ...) werden stalen genomen van 10 l. Sporen waarvan een palynologische sequentie meer kan zeggen over de opvullingsgeschiedenis of de landschappelijke context zoals waterputten, beerputten of opgevlude natuurlijke depressies/vennetjes werden bemonsterd met metalen pollenbakken van 30-40 cm lengte en minimaal 4 cm breed en 3 cm diep (cfr. Bijlage 4: Monster- en pollenlijst).

5. Bodemkundige en landschappelijke situering

Het plangebied bevindt zich aan de hoek van de Kasteelstraat en de Broedersstraat, naast het cultureel centrum De Warande en ten Westen van het huidige Warandekasteel.

Landschappelijk situeert het terrein zich op de uitloper van een stuifzandrug bestaande uit matig fijn tot grof zand. De moederbodem werd bedekt met een plaggendek van één tot anderhalve meter dik. Dit plaggendek werd op haar beurt bedekt door een puinpakket voor de aanleg van de parking. Bij aanvang van het archeologische onderzoek werd deze vervuilde grond reeds verwijderd (bodemsanering). Door de diepte van de afdekkende lagen is de verstoring van het terrein vrij beperkt gebleven. Enkel de dieper aangelegde rioleringen en collectors reikten tot op het niveau van de ongeroerde grond alsook een centraal gelegen NZ-georiënteerde greppel. In het oostelijk deel bevond zich eveneens een dieper aangelegd riool voor de afvoer van de toiletten van de Warande.

Op het terrein werden negen profielen geplaatst van telkens één meter breed. De profielen 1 t.e.m. 3 bevonden zich aan de noordelijke profielwand, de profielen 4 en 5 langs de oostelijke wand, profiel 6 op de zuidoostelijke hoek, de profielen 7 en 8 langs de zuidelijke profielwand en profiel 9 in de noordwestelijke hoek. Op deze wijze kon een optimale spreiding en een volledige stratigrafische opbouw van het terrein gewaarborgd worden. De profielen 7 en 8, gelegen langs de bibliotheek, waren minder bruikbaar door de hoge en diepreikende verstoringsgraad (cfr. Afbeelding 3).

In de profielopbouw kon opgemerkt worden dat de oorspronkelijke bodem stijgt (45 tot 60 cm) van west naar oost, in de richting van het Warandekasteel, dat vermoedelijk op het hoogste punt werd gebouwd. In het meest westelijke deel bevindt de C-horizont zich op 1,30 m -mv (profiel 9) en in het meest oostelijke deel op 0,85 m -mv (profiel 4) tot 0,70 m -mv (profiel 5). De C-horizont bestaat uit matig fijn tot grof zand met een licht grijswitte kleur met een licht tot donker bruine bijmenging (ijzerconcreties).

Bovenaan bestaat het profiel uit een dik puinpakket, soms bestaande uit verschillende puinpakketten (profiel 9, cfr. Afbeelding 4), te interpreteren als een ophogingspakket aangevoerd voor de bouw van de parking. De dikte van dit puinpakket varieert van 80 cm (westen - profiel 9) tot 105 cm (centraal - profiel 1) tot 45 cm (oosten - profiel 5). Tussen beide lagen in bevindt zich een soort plaggendek met een donker bruine kleur met een dikte van 20 tot 30 cm in het centrale gedeelte (profiel 1, 2 en 3). In het westelijke en oostelijke deel heeft deze laag eerder een donker grijze kleur met een lichte bruine bijmenging en een dikte tussen de 30 en 50 cm. Over een echt plaggendek kan niet gesproken worden aangezien deze minstens 50 cm dik dient te zijn.

Afbeelding 3 Profiel 7

Afbeelding 4 Profiel 9

6. Onderzoeksresultaten

6.1. Sporen en structuren

6.1.1. Verspreiding van de sporen

Het opgravingsterrein met een totale oppervlakte van om en bij de 3200 m² bevindt zich net ten westen van het Warandekasteel, dat teruggaat tot de 12de eeuw. Te verwachten waren sporen die eventueel tot dit kasteel behoorden. Op oude kaarten en gravures (cfr. supra) zien we dat het terrein in gebruik werd genomen als bos en graasland. Het opgravingsterrein helt in oostelijke richting naar boven waarbij het kasteel zich op het hoogste punt bevindt. Deze locatie werd vermoedelijk ook lang voor het kasteel gebouwd werd, bewoond. Dit zou een verklaring kunnen zijn van het beperkte aantal sporen dat bij de opgraving werden aangetroffen, 168 in totaal. Het terrein bevindt zich namelijk meer op de rand van de bewoning, in de periferie, daarom werden er verspreid over het terrein sporen van alle periodes aangetroffen echter met weinig of zonder duidelijke verbanden.

We kunnen toch enige clusters van sporen onderscheiden. In de NO-hoek bevonden zich een aantal kuilen enigszins op een lijn in verband met elkaar. Het schervenmateriaal werd gedateerd in de late-bronstijd. De resultaten van het C14-onderzoek, uitgevoerd op verkoolde zaadjes, bleken echter kuil S075 te dateren tussen de 1ste eeuw v.C. en 1ste eeuw n.C. Vermoedelijk werden deze kuilen eerst gebruikt als extractiekuilen en nadien als afvalkuilen. In de nabijheid van deze sporen werd een ijzertijd spiekertje (S1) aangetroffen, bestaande uit een onduidelijk aantal palen. In de ZO-hoek werden op hun beurt vier palen (S2) teruggevonden die gedateerd kunnen worden op basis van hun vulling in de ijzertijd (cfr. infra). In de NW-hoek van het terrein werden eveneens een aantal (paal)sporen aangetroffen die mogelijk behoren tot een woonstructuur (H1). In de ZO-hoek van het terrein werden naast een waterput enkele (paal)sporen aangetroffen van een onbepaalde woonstructuur (H2), te dateren op basis van het schervenmateriaal in de late-ijzertijd of inheems-Romeinse periode (cfr. infra). Het C14-onderzoek op basis van houtskoolresten wees echter uit dat het gaat om een vroegmiddeleeuwse waterput te dateren in de 7de eeuw. Houtskoolresten uit paalspoor S015, dat deel uitmaakt van bovenvermelde woonstructuur H2, werden eveneens voor verder C14-onderzoek aangewend. Ook hier bleken de resultaten het spoor te dateren in de 7de eeuw n.C.

Door de hoge verstoringsgraad in deze zone kon hier echter geen structuur uit gedistilleerd worden. In het meest westelijke centrale deel werd een vroegmiddeleeuwse gracht aangetroffen en een paar sporen die op basis van hun vergelijkbare vulling en nabijgelegen ligging tot deze periode behoren. Bij de aanleg van het vlak werd in deze zone eveneens een vroegmiddeleeuwse scherf aangetroffen. Vermoedelijk bevond zich in deze zone enige vorm van een vroegmiddeleeuwse bewoning. De latere periodes zijn minder goed vertegenwoordigd. Het betreft voornamelijk geïsoleerde sporen zonder duidelijk verband of structuur.

6.1.2. Spoorbewaring en conservatie

Het archeologische grondvlak kent her en der sporen van recente verstoringen. Zo werden een groot aantal rioolbuizen tot diep in de moederbodem ingegraven waardoor er zeker een verlies is aan archeologische sporen. Ook recente muurconstructies verstoorde langs de zuidelijke en oostelijke kant het grondvlak. Bij de aanleg van de bovengrondse parking werd tot op een zekere diepte gegraven waarna er enkele

ophogingen werden uitgevoerd voor de stabiliteit te kunnen garanderen. Deze ophogingslagen zien we duidelijk in de bodemopbouw (cfr. supra Afbeelding 3) terug. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd vastgesteld dat het terrein centraal gedeeltelijk was afgetopt. In de bodemopbouw bevond zich evenwel op sommige plaatsen nog een esdekpakket (donker bruinzwart) dat wijst op een goede bewaring. Dit pakket werd voornamelijk centraal aangetroffen. Ondanks dit pakket bleken de sporen in het centraal gedeelte eerder afgetopt te zijn waarbij enkel de onderkanten/bodems nog werden aangetroffen. Het merendeel van de sporen bleek maar enkele cm tot een tiental cm diep bewaard te zijn met enkele uitzonderingen zoals de 40 tot 60 cm diepe late-bronstijd kuilen. De aflijning van de sporen gaat van matig tot heel scherp.

In een aantal sporen werden houtskoolresten alsook resten van hout zelf teruggevonden. Bij deze sporen werden dan ook zeefstalen genomen. Echte houtresten werden aangetroffen bij de inheems-Romeinse waterput (S023) waarbij op een diepte van ongeveer 2m -mv houtresten van de boomstam werden aangetroffen. Vermoedelijk heeft dit te maken met de grondwatertafel en het nog steeds vochtig zijn van de waterput.

Onverbrand bot bewaart niet goed in de zandige bodem en werd bijgevolg ook niet aangetroffen.

6.1.3. Periodes en sites

6.1.3.1. Late-Bronstijd (1100 - 800 v.C.)

In de 2de opgravingszone (vlak II) werden enkele sporen aangetroffen met schervenmateriaal te dateren in de late-bronstijd. Meer bepaald gaat het om de sporen S056, S057, S058 en S075 die zich op één lijn, in de directe omgeving van elkaar, bevinden (cfr. Afbeelding 5 en 6). Het zijn grote cirkelvormige tot langwerpige sporen met een breedte van 60 cm tot meer dan 1 m. Ze zijn 40 tot 60 cm diep met een komvormige bodem en ze hebben een lichtgrijze kleur met (donker)grijsbruine vlekken. Spoor S075 bestaat uit twee kuilen die centraal in contact staan met elkaar. De twee kuilen hebben eveneens een vrij komvormige bodem wel met een donker grijszwarte kleur met licht bruinwitte vlekken. Aangezien dit spoor het meeste kans bood om houtskoolresten te bevatten werden drie zeefstalen genomen (3 x 10 l) alsook enkele pollenmonsters. Het schervenmateriaal (cfr. Vondstenlijst nr. 13, 14, 15 en 19) kenmerkt zich door het gebruik van zeer grove kwartskorrels en brokken in de magering.

De scherven zijn dikwandig (7 tot 12 mm dik) en hebben een gepolijste of gegladde wandafwerking. Door het volledig ontbreken van besmeten aardewerk kunnen deze toegeschreven worden aan de late-bronstijd en niet aan de ijzertijd. Ook werden enkele artefacten in silex (cfr. Vondstenlijst nr. 13 en 15) in de kuilen S056 en S058 gevonden. Het gaat meer bepaald om een fragment van een microklingkern, een verbrande afslag en een geretoucheerde verbrande afslag. Vraag is of deze sporen behoren tot een bepaalde (woon)structuur of het eerder afval- of extractiekuilen zijn die in de nabijheid van een (woon)structuur gelegen waren? Vermoedelijk betreft het hier extractiekuilen die nadien gebruikt werden als (afval)kuilen. Het spoor S055, in de directe omgeving gelegen, komt op basis van zijn vulling (kleur - diepte is vergelijkbaar met de andere sporen) in aanmerking om tot de late-bronstijd te behoren. Hierin werden echter geen scherven aangetroffen om deze datering te staven.

Het zeefresidu van S075 bleek enkele verkoolde zaadjes te bevatten die verder gebruikt konden worden voor C14-onderzoek. Dit onderzoek werd uitgevoerd door Mark Van Strydonck van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium. Hoewel het

schervenmateriaal met een vrij grote zekerheid te dateren is in de late-bronstijd, bleken de resultaten een recentere datering voorop te stellen. De zaadjes konden gedateerd worden tussen 50 v.C. en 80 n.C.

C14-datering

TUR-08-WAR S075 verkoolde zaadjes

KIA-38511: 1985+- 30 BP

68.2% probability

40 BC (5.1%) 25 BC

20 BC (7.9%) 10 BC

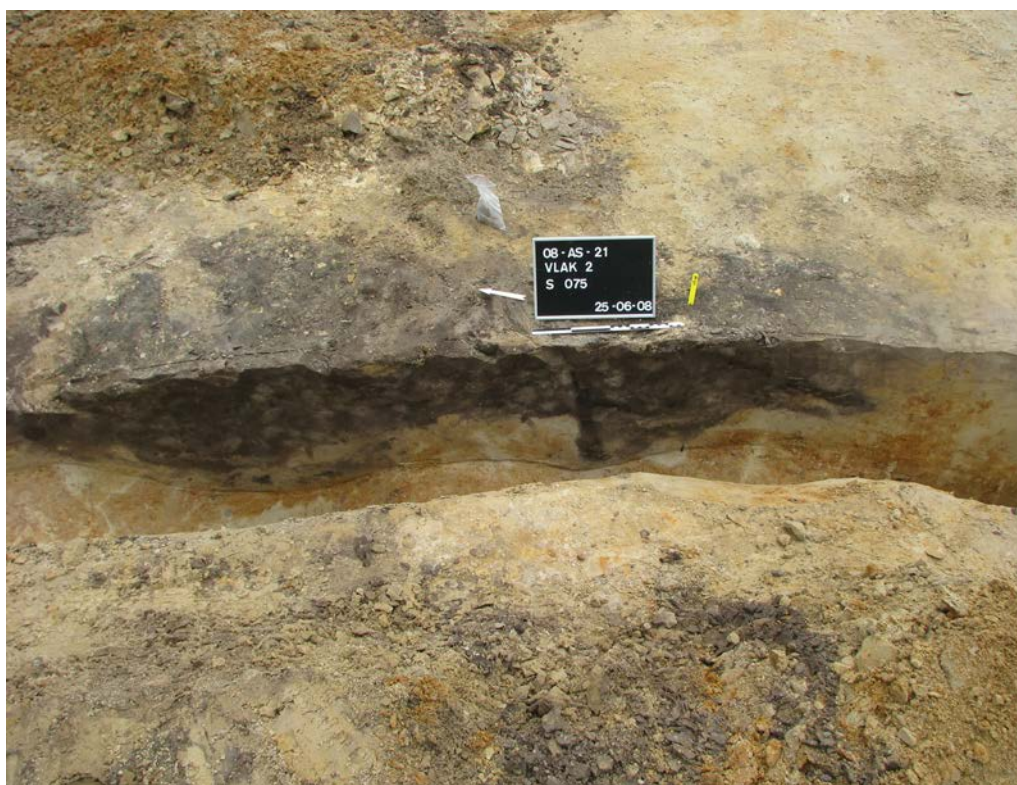
5 BC (55.1%) 55 AD

95.4% probability

50 BC (95.4%) 80 AD

Afbeelding 5 Kuil S056

Afbeelding 6 Kuilen S075

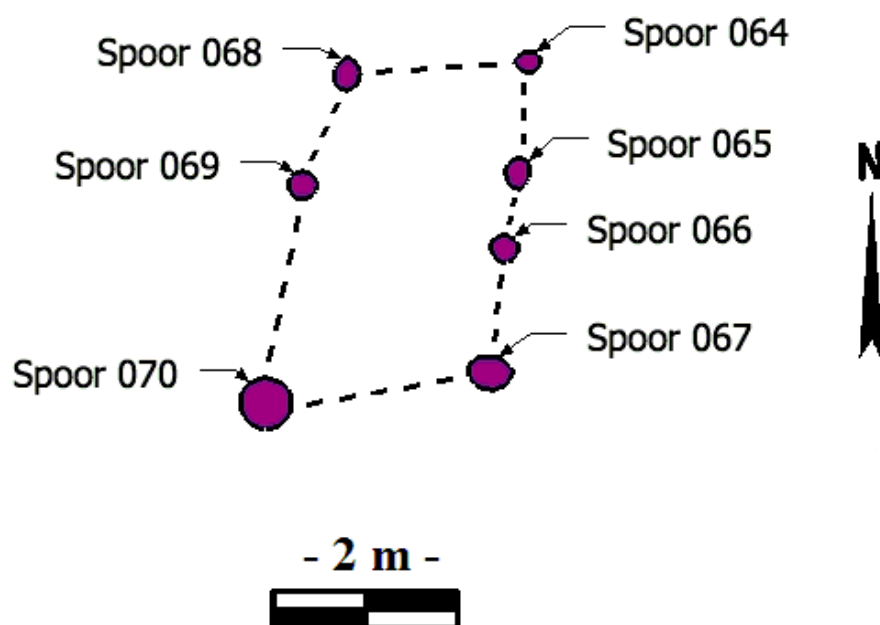
6.1.3.2. IJzertijd (500 - 50 v.C.)

Over het volledige onderzochte terrein werden her en der sporen en kuilen aangetroffen, al dan niet met schervenmateriaal, die toe te schrijven zijn aan de ijzertijd. Uit de paalkuilen konden twee structuren onderscheiden worden. Enerzijds (vlak II) gaat het om een spieker (S1) bestaande uit de paalsporen S064, S065, S066, S067, S068, S069 en mogelijk S070 (cfr. Afbeelding 7). Op basis van hun vulling, een donker grijsbruine kleur met licht grijsbruine vlekken en houtskoolspikkels, en ligging, op regelmatige afstand, staan ze met elkaar in verband. De sporen zijn cirkelvormig in het grondvlak met een diameter van om en bij de 20 tot 25 cm. De sporen zelf bleken vrij ondiep tot zeer ondiep te zijn (3 - 10 cm diep) en slechts één spoor (S067) bevatte aardewerk (wandfragment) dat ruw gedateerd wordt in de ijzertijd (cfr. Vondstenlijst nr. 16). Paalspoor S069 bevatte resten van verbrande huttenleem (cfr. Vondstenlijst nr. 17).

Afbeelding 7 Coupe paalspoor S066

Spieker 1

Afbeelding 7 bis Grondplan Spieker 1

Een tweede mogelijke structuur (S2) werd teruggevonden in de 3de opgravingszone (vlak III) en bestaat uit vier dicht op elkaar staande paalsporen, meer bepaald S095, S096, S097 en S098 (cfr. Afbeelding 8). Het betreft hier eerder vier palen die deel uit maken van een grotere structuur. In het grondvlak zijn de sporen cirkelvormig met een diameter van een 20 cm. Opvallend is het verschil tussen enerzijds de paalsporen S095 en S097 die dieper bewaard zijn (tot 12 cm) en dus dieper werden ingezet en anderzijds de zeer ondiep (ongeveer 3 tot 5 cm) bewaarde paalsporen S096 en S098. Ze hebben allen een licht grijze hoofdkleur met licht bruine vlekjes en houtskoolspikkels.

Afbeelding 8 Coupe paalspoor S095

In de NW-hoek van het opgravingsterrein (vlak IV) werden enkele paalsporen en kuilen aangetroffen die in verband staan met elkaar. Het gaat om de sporen S161, S162, S163, S164, S165, S166 en S167. Op basis van hun, donker grijs(bruin) tot lichtgrijs-bruine vulling, en het teruggevonden zeer fragmentaire schervenmateriaal (cfr. Vondstenlijst nr. 33 t.e.m. 37) kunnen we ze toeschrijven aan de ijzertijd. Twee paalsporen kunnen onderscheiden worden, meer bepaald S161 en S167, beide zijn ze diep (30 - 50 cm) bewaard met een komvormige bodem (cfr. Afbeelding 9 en 10). Ze zijn cirkelvormig in het grondvlak met een diameter van 38 cm (S161) en 62 cm (S167). Ze bevatten zeer veel kleine houtskoolresten, daarom werden hier drie zeefstalen genomen (3 x 10 l). De andere sporen zijn eerder te interpreteren als kuilen. Vermoedelijk bevond zich in deze zone, in N of W richting een (woon)structuur (H1) waartoe deze kuilen en paalsporen behoren.

Afbeelding 9 Coupe paalspoor S161

Afbeelding 10 Coupe paalspoor S167

In vlak III werden drie, op één lijn liggende, cirkelvormige paalsporen aangetroffen met een diameter van 20 tot 24 cm. De paalsporen S106, S107 en S108 zijn ook hier ondiep (12 cm) tot zeer ondiep (2 cm) bewaard gebleven (cfr. Afbeelding 11). Ze hebben een donker tot licht grijze hoofdkleur met licht bruinigrijze vlekken en houtskoolspikkels. Paalspoor S106 heeft een vrij scherp afgelijnde komvormige bodem en is 12 cm diep, beide andere paalsporen zijn onduidelijker. Op basis van hun vulling kunnen ze ruim geplaatst worden in de ijzertijd.

Afbeelding 11 Coupe paalspoor S106

Nog vier andere geïsoleerde sporen (S071, S073, S105 en S138) kunnen geplaatst worden in de ijzertijd. S071 is een ondiep (2 cm) bewaard paalspoor dat zich in de nabijheid van de bovenvermelde spieker (S1) bevond. Het spoor heeft een donker grijze kleur met licht grijsbruine vlekken en houtskoolspikkels. Mogelijk behoort dit spoor eveneens tot het spiekertje. S073 heeft een cirkelvormige vorm met een diameter van 80 cm en is een diepe (ongeveer 35 cm) extractie/afvalkuil met een licht grijsbruine kleur met licht grijsbruine vlekken en houtskoolspikkels (cfr. Afbeelding 12).

In de vulling werd een randscherf teruggevonden van een drieledige pot met een korte hals alsook glad of gegladde wandscherven te plaatsen in de late-ijzertijd (cfr. Vondstenlijst nr. 18). S105 is een ondiep geïsoleerd paalspoor (diameter 27 cm) met een komvormige bodem en een grijzigzwarte kleur. S138 heeft een amorphe vorm en is licht grijs van kleur met donker grijze vlekken. In de vulling van de kuil werden enkele scherven besmeten aardewerk (cfr. Vondstenlijst nr. 28) teruggevonden die het spoor plaatsen in de ijzertijd.

Afbeelding 12 Coupe kuil S073

6.1.3.3. Late-IJzertijd - Inheems-Romeins (1ste eeuw v.C. - 1ste/2de eeuw n.C.)

Spoor S019 is een grote kuil (ongeveer 2,20 m lang, 50 tot 60 cm breed en 35 cm diep) met een grijsbruine kleurige vulling met lichtbruine vlekken en een komvormige bodem. Hierin bevond zich handgevormd aardewerk alsook besmeten aardewerk, waarvan één fragment van een vlakke bodem met een licht aangezette standvoet. Één dikwandige wandscherf behoort tot het zogenaamde technisch aardewerk, dat te plaatsen is in de Inheems-Romeinse periode (cfr. Vondstenlijst nr. 4).

In vlak III werden nog twee sporen (S126 en S157) aangetroffen met schervenmateriaal uit de vroeg-romeinse periode. Kuil S126 betreft een grote cirkelvormige kuil (diameter 2,2 m) met een donker grijsbruine kleur met licht grijsbruine vlekken. In vergelijking met zijn grootte is de kuil eerder ondiep (20 cm). In de vulling werden twee gegladde wandscherven teruggevonden met een plantaardige magering. In de kuil werd eveneens een afgebroken klingfragment aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 24). Kuil S157 heeft in het grondvlak eveneens een grote cirkelvormige vorm (diameter 2,4 m) met een vergelijkbare kleur. Bij het couperen bleek het spoor te bestaan uit twee, naast elkaar gelegen, kuilen met een diepte van 20 cm waarin een metaalslak en een tegelafragment werden teruggevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 32).

6.1.3.4. Vroege-Middeleeuwen (6de - 9de eeuw)

Voornamelijk in de 1ste opgravingszone (vlak I) werden sporen aangetroffen die we kunnen toeschrijven aan de vroege-middeleeuwen. De opvallendste en meest opmerkelijke vondst betreft een boomstamwaterput (S023). Omwille van veiligheidsredenen (inkalven wanden) en tijdsdruk werd, in overleg met de archeologen van AdAK, beslist om deze machinaal te couperen. De waterput kon zo tot zijn volledige diepte (3,2 m) onderzocht, ingetekend en gefotografeerd worden. Op het grondvlak liep in OW richting een verstoring (riool) met een breedte van 65 cm en een 20 cm diep. Deze verstoorde de waterput minimaal. De waterput zelf bestaat uit een aanlegkuil van ongeveer 3 m breed, waarin centraal de uitgeholde boomstam, met een diameter van 75 cm, werd geplaatst. De scherp afgelijnde aanlegkuil heeft, net als de oorspronkelijke moederbodem, een licht bruin tot bruine kleur met grijswitte vlekken.

Na het plaatsen van de boomstam werd deze aanlegkuil snel terug opgevuld. In de vulling van de waterput werden 3 afzonderlijke lagen/vullingen (a, b en c) onderscheiden die elk werden bemonsterd. De bovenste vulling a (ongeveer 1 m dik) heeft een donker grijze kleur met licht grijsbruine vlekken. Vulling b (ongeveer 1,5 m dik) heeft een eerder licht bruin tot bruine kleur met grijswitte vlekken, vergelijkbaar met de natuurlijke C-horizont. Deze laag blijkt op een bepaalde moment zeer snel aangevuld te zijn. Vanaf onderaan vulling a werd het restant van de centrale constructie zichtbaar, waarvan het hout alleen bewaard bleef onder de vaste grondwatertafel op een tweetal meter onder maaiveldniveau. Het betreft een uitgeholde boomstam, die eerder a-centraal in de aanlegkuil was geplaatst. Van het onderste restant van de boomstam werden enkele stalen voor een C14 datering gebruikt. Op basis van dit staal kan ook de gebruikte houtsoort achterhaald worden. In de onderste vulling c, vrij dun met een donker grijze kleur, kwamen enkele opmerkelijke vondsten aan het licht: een aantal fragmenten van maalstenen in tefriet, enkele tegulafragmenten (waarvan één met zekerheid uit de inheems-Romeinse periode), twee secundair verbrande scherven handgevormd aardewerk en een gesmede bronzen nagel (cfr. Vondstenlijst nr. 5). Om de waterput beter te kunnen plaatsen in de tijd werd een C14-datering uitgevoerd op houtskoolresten. Ondanks het aangetroffen schervenmateriaal bleek de waterput ergens tussen 600 en 665 n.C. (95.4% kans) aangelegd te zijn.

C14-datering

TUR-08-WAR S023 houtskool

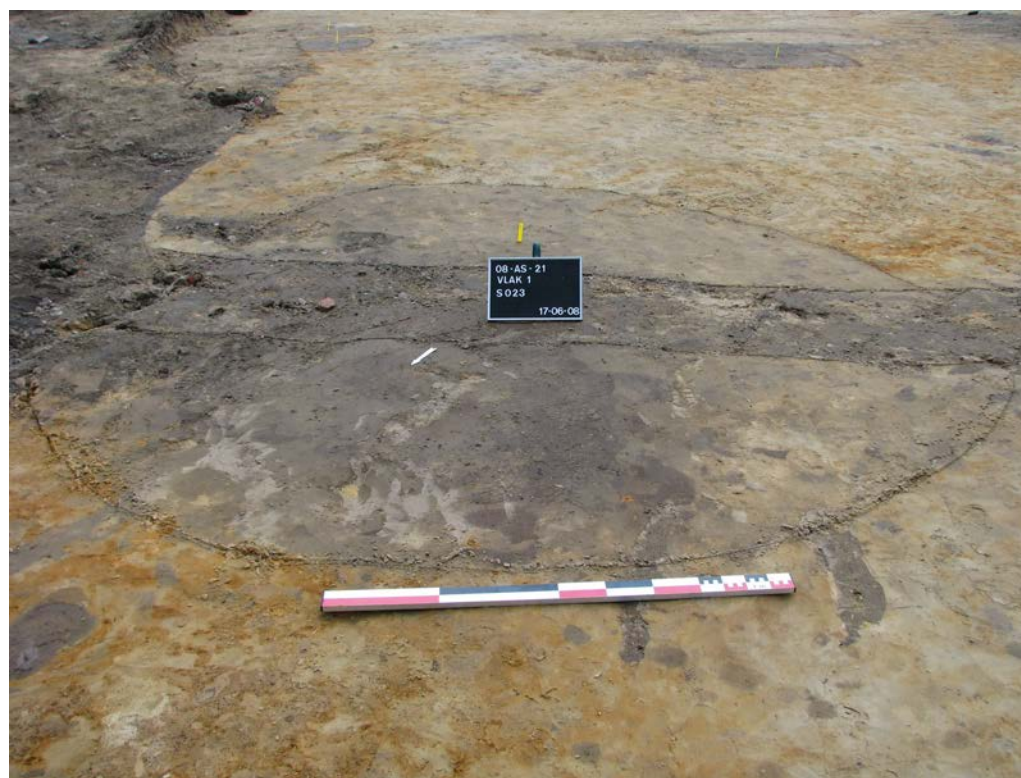
KIA-38511: 1410± 25 BP

68.2% probability

615 AD (68.2%) 655 AD

95.4% probability

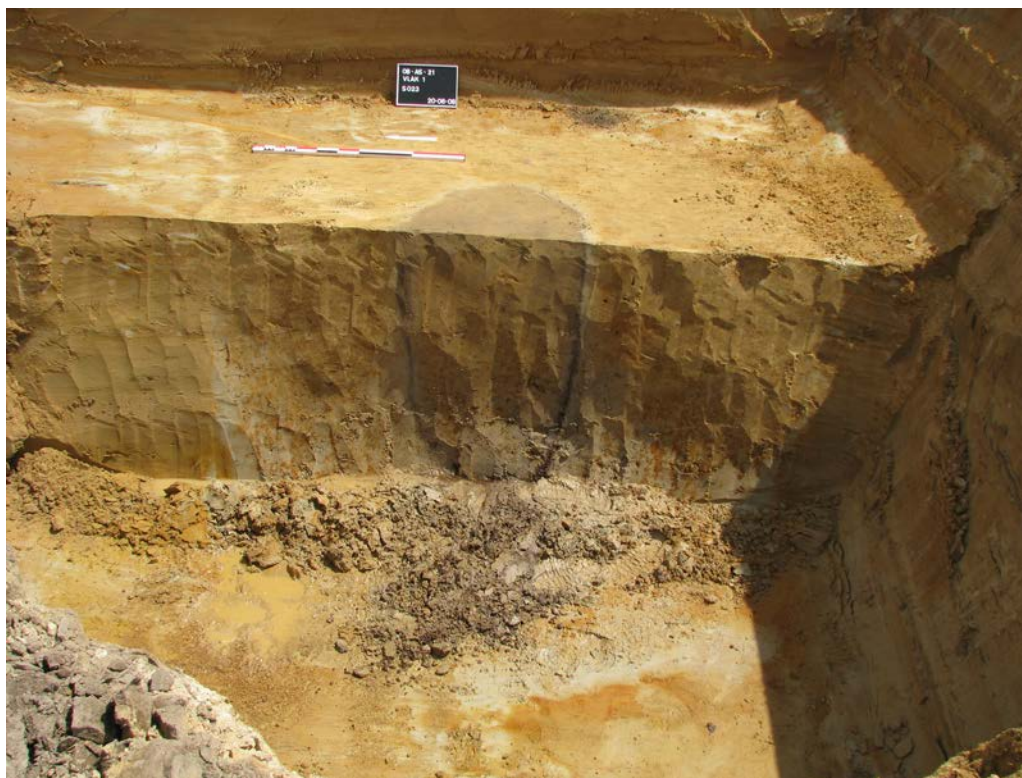
600 AD (95.4%) 665 AD

Afbeelding 13 Waterput S023

Afbeelding 14 Waterput S023

Afbeelding 15 Waterput S023

Afbeelding 16 Waterput S023

Afbeelding 17 Waterput S023

Afbeelding 18 Waterput S023

Afbeelding 19 Waterput S023

In de nabijheid van en in verband met deze boomstamwaterput kwamen nog enkele paalsporen en kuilen aan het licht die mogelijk allen behoren tot een woonstructuur (H2). Echter door de hogere graad van verstoringen (rioleringen) in deze regio kon deze structuur niet teruggevonden worden. Het paalspoor S015 is cirkelvormig met een diameter van 50 cm. In paalkuil S015 werd handgevormd aardewerk (cfr. Vondstenlijst nr. 1) gevonden met een potgruismagering met plantaardige/organische bijmenging, dat mogelijk tot de Inheems-Romeinse periode behoort. Deze kuil bestond uit twee vullingen. De kern bevatte zeer veel verbrande leem, de paalkuil zelf was gevuld met een houtskoolrijk pakket. Van beide vullingen werden zeefstalen (2 x 10 l) genomen. Het cirkelvormige, gedeeltelijk verstoorde, spoor heeft schuin aflopende scherp afgelijnde wanden met onderaan een vlakke bodem (55 cm diep) (cfr. Afbeelding 20). Op basis van een C14-datering uitgevoerd op houtskoolresten kon het paalspoor gedateerd worden tussen 560 n.C. en 650 n.C. Deze datering komt zeer goed overeen met de nabijgelegen waterput en kunnen als gelijktijdig beschouwd worden.

C14-datering

TUR-08-WAR S015 houtskool

KIA-38511: 1460+- 25 BP

68.2% probability

580 AD (68.2%) 635 AD

95.4% probability

560 AD (95.4%) 650 AD

Afbeelding 20 Coupe paalkuil S015

Kuil S032 (diameter van 40 cm), gelegen naast de waterput S023, heeft een licht bruin-grijze kleur met houtskoolspikkeltjes. In deze kuil werd een roodbakkende scherf teruggevonden waarvan de determinatie en datering niet duidelijk is (cfr. Vondstenlijst nr. 9). Bij het couperen bleek dit spoor een komvormige bodem te hebben (diepte 20 cm).

Enkele andere sporen kunnen met enige zekerheid toegeschreven worden aan de vroegmiddeleeuwse periode (Merovingisch en Karolingisch). Het aangetroffen schervenmateriaal is eerder beperkt. Typisch aan deze scherven zijn de wijnrode stipjes of inclusies (vershraling). Één scherf (cfr. Vondstenlijst nr 26) werd aangetroffen in de vulling van een komvormig grachtje (S132) in de 3de opgravingszone (vlak III). De gracht, met een NW-ZO oriëntatie, had in het grondvlak een breedte van 115 cm en bij het couperen bleek deze 52 cm diep te zijn (cfr. Afbeelding 21). Deze gracht bevatte eveneens oudere ijzertijdscherven, mogelijk afkomstig van een vergraven ijzertijds-poor. Ook kwamen laatmiddeleeuwse scherven (grijs aardewerk), geglazuurde tegel-fragmenten en een fragment van een wetsteen aan het licht. Deze kwamen uit een lokale bruinkleurige verstoring bovenaan in de vulling.

Afbeelding 21 Coupe vroegmiddeleeuwse gracht/greppel S132

Vermoedelijk behoren de nabijgelegen kuilen S145 en S146 (cfr. Afbeelding 22) tot dezelfde periode als de grachtstructuur op basis van hun vergelijkbare vulling (donker grijsbruin). De cirkelvormige kuil S146 (diameter ongeveer 80 cm) is vrij diep (30 cm) met een komvormige bodem, het kuiltje S145 (diameter 25 cm) daarentegen is veel ondieper (8 cm). Vondsten werden bij beide sporen niet aangetroffen.

Afbeelding 22 Coupe kuil S146 (links) en S145 (rechts)

De tweede vroegmiddeleeuwse scherf (cfr. Vondstenlijst nr 30) werd aangetroffen bij de aanleg van de 3de opgravingszone (vlak III). Ondanks dat deze niet in een spoor werd aangetroffen kan dit wijzen op een vroegmiddeleeuwse aanwezigheid in de ZW-hoek van het opgravingsterrein (vlak III).

6.1.3.5. Late-Middeleeuwen (13de - 15de eeuw)

In de 1ste opgravingszone (vlak I) kwamen bij drie sporen laatmiddeleeuwse scherven aan het licht. De sporen S016 (110 cm x 53 cm) en S018 (105 cm x 55 cm) zijn beide grote eerder ondiepe (8 tot 13 cm) rechthoekige kuilen met een vrij vlakke bodem (cfr. Afbeelding 23). Kuil S016 heeft een donker grijs kleurige vulling met licht bruine vlekken. Kuil S018 heeft een eerder licht grijsbruine kleur met licht bruine vlekken. In de kuilen werden twee Andenne (Maaslands wit - ijzerarme klei) wandscherven samen met lokaal grijs aardewerk gevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 2 en 3). Op basis van dit aardewerk kon een datering in de 13de eeuw gegeven worden. In kuil S016 werden ook nog dakpanachtige fragmenten aangetroffen.

Afbeelding 23 Coupe rechthoekige kuil S016

Een andere kuil S029 (140 cm x 55 cm), met een donker grijze vulling met licht bruine vlekken, bevatte materiaal uit de 14de/15de eeuw zoals onder meer grijs aardewerk en vroeg rood geglaazuurd aardewerk samen met een intrusieve proximale microkling uit Wommersomkwartsiet (Mesolithisch) (cfr. Vondstenlijst nr. 7).

Het beperkte aantal laatmiddeleeuwse sporen heeft te maken met de opname van het terrein in het kasteeldomein. Dit zou gebeurd zijn vanaf de 13de eeuw of korte tijd later. Het terrein maakt op dat ogenblik waarschijnlijk deel uit van het omliggende parkbos.

6.1.3.6. Post-Middeleeuwen (16de - 18de eeuw)

Opvallend maar niet verwonderlijk is het nagenoeg ontbreken aan postmiddeleeuwse sporen. Slechts één ondiep (4 cm) spoor S037, met een donker grijsbruine kleur en lichtbruine vlekken, is te plaatsen in de 15de/16de eeuw op basis van het aangetroffen aardewerk (grijs aardewerk en steengoed; cfr. Vondstenlijst nr 12). Het spoor heeft een breedte van 60 cm en wordt gedeeltelijk verstoord. Het ontbreken van sporen uit deze periode is te verklaren met behulp van de gravure gemaakt door Vorsterman (omstreeks 1667) waarop het gebied aangeduid wordt als een hertenwei en een bos, behorend aan het Warandekasteel.

Pas op het einde van de 18de eeuw zien we op de Ferrariskaart dat het bos en de hertenwei omgevormd werden, volgens de mode van die tijd, naar een (warande)park ingericht met een geometrisch patroon van wegels en grasperken. Ook uit deze periode werden geen sporen noch vondsten aangetroffen.

6.1.3.7. Nieuwe tijd (19de /20ste eeuw)

Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw worden er terug sporen en structuren aangetroffen verspreidt over het hele opgravingsvlak. Het is ook op deze moment, tussen 1871 en 1875, dat de bouw van het Gasthuis plaatsvond. Het Gasthuis zelf bevond zich echter naast het opgravingsterrein. Terwijl het opgravingsvlak volledig binnen de bijbehorende tuin gelegen was. Langs de Kasteeldreef werd ook in deze periode een schuur in de tuin van het Gasthuis gebouwd, waarvan een oude kelder werd aangetroffen. Bij het machinaal uitbreken van deze kelder werd een 19de eeuwse waterput (S168) aangetroffen (cfr. Afbeelding 24). Deze waterput bevond zich vlak onder de met cement bezette bakstenen keldervloer. De bodem van de waterput bevond zich ongeveer 1,4 meter onder de keldervloer. De waterput, met een diameter van 1,6 m, bestond uit een bakstenen wand met onderaan een houten bekisting. In de blauwzwarte onderste vulling werd een glazen ampul en een ijzeren nagel teruggevonden (cfr. Vondstenlijst nr 38). De vondst van de glazen ampul kunnen we meteen in verband brengen met het Gasthuis. Eveneens werd van deze vulling één zeefstaal (1 x 10 l) genomen, van de houten bekisting werd een houtmonster bijgehouden en twee bakstenen van de gemetste bakstenen wand.

Naast deze waterput werd in het 2de opgravingsvlak een gemetste rioolput/sterfput teruggevonden waarin zich een groot aantal pilletjes bevonden (cfr. Afbeelding 25). Deze werden omdat de aard van deze medicamenten niet gekend is (gezondheidsredenen) niet bijgehouden. Deze rioolput maakte duidelijk deel uit van het rioleerstelsel van het Gasthuis, maar dan eerder in de 1ste helft van de 20ste eeuw.

Afbeelding 24 Waterput S168

Afbeelding 25 Riolput/collector

Afbeelding 26 Gracht S033

Ook werden er een aantal paalsporen en kuilen alsook een gracht teruggevonden (cfr. Afbeelding 26). De ondiepe gracht (S033), centraal gelegen met een N-Z oriëntatie, heeft een donker grijszwarte vulling en een breedte van 150 cm. Deze gracht, met een diepte van 20 cm, kon in noordelijke richting over een afstand van een tiental meter gevolgd worden. In de vulling werden enkele rood geglaazuurde aardewerkscherven (cfr. Vondstenlijst nr 10) teruggevonden te dateren in de 19de eeuw. Deze gracht werd ook aangetroffen bij het eerder uitgevoerde proefsleuvenonderzoek (cfr. Delaruelle en Van Doninck, PvE 2008).

Twee paalsporen kunnen eveneens toegeschreven worden aan deze periode. Het betreft twee rechthoekige paalsporen S072 en S078 beide aangetroffen in het 2de opgravingsvlak (vlak II). Het paalspoor S072 (cfr. Afbeelding 27) heeft in het grondvlak een vierkante vorm (20 cm) en is zeer scherp afgelijnd. Bij het couperen bleek het paalspoor een 30 cm diep te zijn met rechte wanden en een vlakke bodem. De vulling heeft een donkergrijze kleur met houtskoolspikkels en met licht bruine vlekjes. Het tweede veel grotere en rechthoekige paalspoor S078 (55 cm x 35 cm) is eveneens vrij diep (25 cm) en zeer scherp afgelijnd met een vlakke bodem (cfr. Afbeelding 28). De vulling heeft hier eerder een donker grijszwarte kleur met licht bruine vlekken. In de vulling werd rood geglazuurd aardewerk aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 20).

Afbeelding 27 coupe paalspoor S072

Afbeelding 28 coupe paalspoor S078

In totaal werden ook negen kuilen aangetroffen. S007 is een diepe kuil (40 cm) met een breedte van 220 cm en een scherpe aflijning. Bij het couperen bleek het spoor een komvormige bodem te hebben. De vulling heeft een grijs(bruine) kleur met licht bruine vlekken waarin een aantal baksteenrestjes werden teruggevonden. S028 is vrij ondiep (8 cm) en vaag afgelijnd met een donker grijze kleur met licht grijze vlekjes. In de vulling werd rood geglaazuurd aardewerk aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 6). S031 is een grote rechthoekige kuil (150 cm x 55 cm) die bij het couperen slechts 10 cm diep bleek te zijn. De vulling heeft een donker grijze kleur met licht grijze vlekken waarin enkele rood geglaazuurde scherven werden gevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 8). S074 is een zeer ondiep (5 cm) kuiltje met een donker grijze kleur met licht bruinwitte vlekjes. Het spoor heeft een rechthoekige vorm van 30 op 50 cm. S076 en S077 zijn beide grote ondiepe (5 tot 10 cm) rechthoekige kuilen (120 cm x 150 cm) met een donker grijszwarte kleur met licht bruine vlekken (cfr. Afbeelding 29). Deze zijn gelijkaardig van vulling en grootte en staan in verband met elkaar.

Afbeelding 29 Rechthoekige kuil S077

Afbeelding 29 bis Coupe S077

S084 en S085 horen eveneens bij elkaar en zijn vergelijkbaar qua vulling. Beide hebben ze een rechthoekige vorm met een donker grijszwarte kleur met licht bruine vlekken. S084 is echter vrij ondiep (15 cm) bewaard met een vlakke bodem terwijl S085 vrij diep (30 cm) bewaard is met een komvormige bodem. Bij beide sporen werden baksteenfragmenten teruggevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 21 en 22). Als laatste werd een vrij cirkelvormige kuil (S137) met een breedte van 2 m aangetroffen met een komvormige bodem (diepte 35 cm). De vulling heeft een donker bruinzwarte kleur waarin een vrij groot aantal rood geglaazuurde scherven werden teruggevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 27).

6.1.3.8. Onbepaalde sporen

Een heel deel sporen (58 in totaal) kunnen niet gedateerd worden om verscheidene factoren: het ontbreken van schervenmateriaal, hun vrij geïsoleerde positie, ... Het betreft een groot aantal paalsporen, kuilen alsook enkele twijfelachtige sporen (mogelijk natuurlijk). Deze sporen kunnen teruggevonden worden in de sporenlijst (Bijlage 1) waarin ze besproken worden (kleur, bijmenging, spoorrelatie en eventuele interpretaties en opmerkingen).

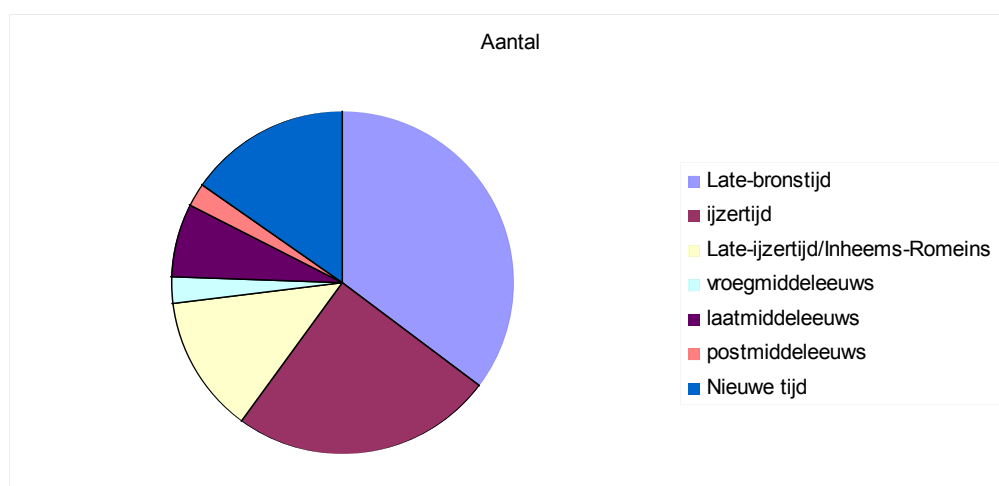
6.1.3.9. Natuurlijke sporen en verstoringen

Op het volledige terrein werden een groot aantal sporen (60 in totaal) teruggevonden die bij het couperen natuurlijk (vage zandigere sporen, bioturbatie en boomvallen) of verstoringen (rioleringen, ...) bleken te zijn. Deze sporen worden niet verder behandeld en zijn terug te vinden in de sporenlijst (cfr. Bijlage 1: Sporenlijst).

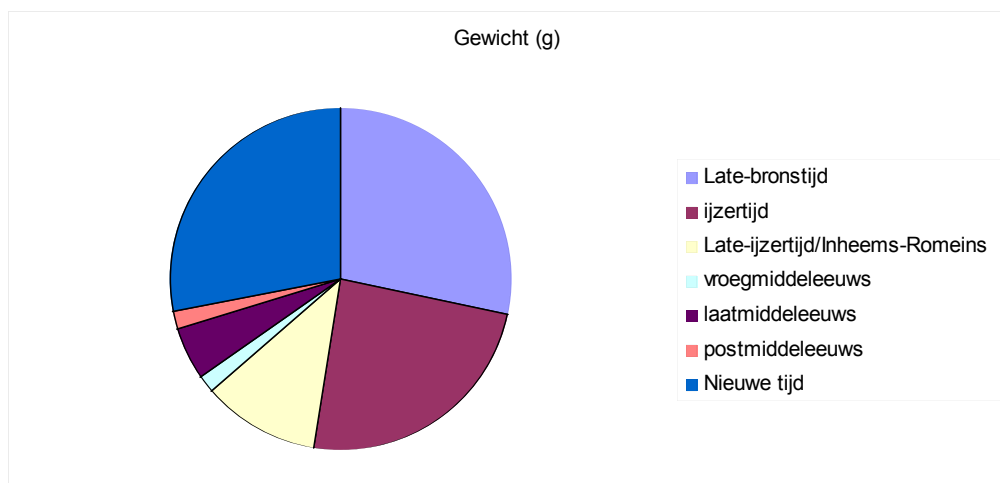
6.2. Vondsten

6.2.1. Aardewerk

Het aangetroffen schervenmateriaal kan onderverdeeld worden in zeven periodes, namelijk: late-bronstijd, ijzertijd, late-ijzertijd/Inheems-Romeins, vroegmiddeleeuws, laatmiddeleeuws, postmiddeleeuws en nieuwe tijd. In totaal werden 99 scherven gevonden met een totaal gewicht van 351 g. Tot de late-bronstijd behoren 35 scherven (35,4%) met een gewicht van 99 g. Voor de ijzertijd werden 24 scherven (24,2%) teruggevonden met een totaal gewicht van 85 g. Omdat de overgang van de late-ijzertijd naar de Inheems-Romeinse periode werden deze samen bekeken. In totaal werden 13 scherven (13,1%) aangetroffen met een gewicht van 39 g. Het materiaal uit de vroegmiddeleeuwse periode is eerder beperkt. Slechts drie scherven (3,0%) behoren toe aan deze periode, met een totaal gewicht van 6 g. Ondanks het beperkte materiaal werden uit deze periode wel enkele sporen aangetroffen alsook een waterput. Ook het scherven-aantal uit de laatmiddeleeuwse fase is eerder beperkt, slechts zeven scherven (7,1%) met een totaal gewicht van 17 g. Scherven uit de postmiddeleeuwse periode werden het minst aangetroffen. In deze periode maakte het terrein deel uit van een hertenwei, bijgevolg zijn de sporen en vondsten beperkt. Slechts twee scherven (2,0%) met een totaal gewicht van 7 g behoren tot deze periode. Als laatste werden 15 scherven (15,2%) uit de nieuwe tijd aangetroffen met een gewicht van 98 g.

Bovenstaande grafiek toont ons het aantal scherven per periode. Hier valt duidelijk het overwicht op van de late-bronstijd, ijzertijd en de nieuwe tijd en in eerder beperktere mate late-ijzertijd/Inheems-Romeinse periode.

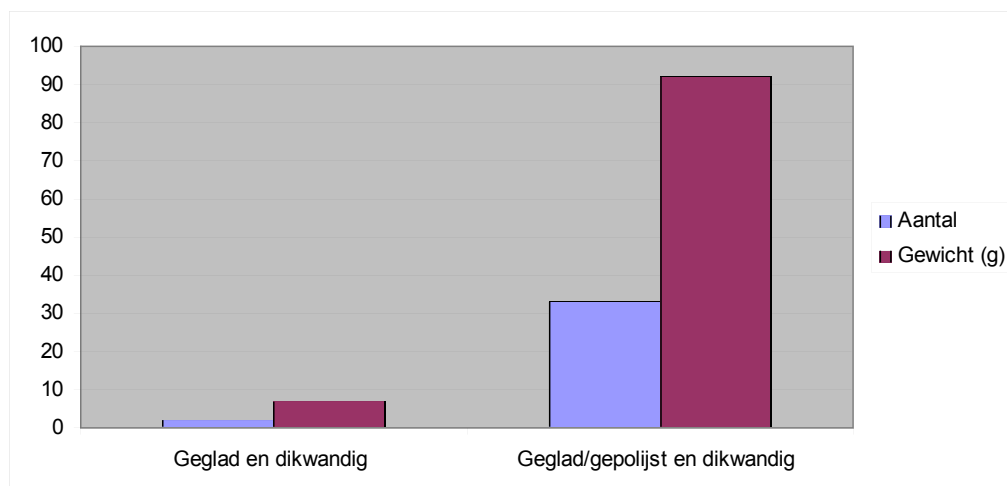

Bovenstaande grafiek toont ons het gewicht per periode. Ook hier zien we een duidelijk overwicht van de late-bronstijd, ijzertijd en de nieuwe tijd.

6.2.1.1. Late bronstijd (1100 - 800 v.C.)

Het aangetroffen schervenmateriaal (cfr. Vondstenlijst nr. 13, 14, 15 en 19) uit deze periode kenmerkt zich door het gebruik van zeer grove kwartskorrels en -brokken als magering. De scherven zijn dikwandig (7 tot 12 mm dik) en hebben een gepolijste of gegladde wand. De scherven werden teruggevonden in de kuilen S056, S057, S058 en S075.

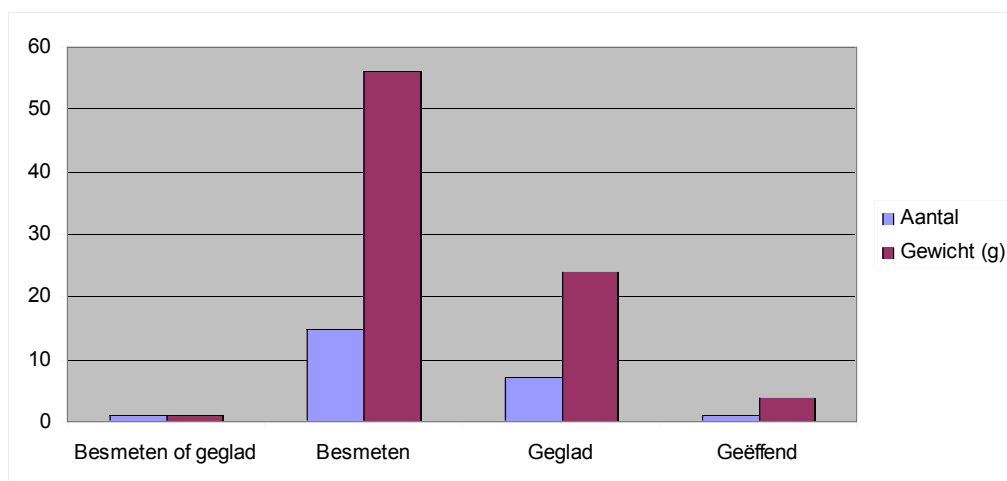
In totaal gaat het om 35 scherven (35,4%) met een totaal gewicht van 99 g, die onderverdeeld kunnen worden in twee categorieën. Enerzijds de dikwandige scherven die met zekerheid een gegladde wandafwerking (2) hebben en anderzijds de dikwandige scherven met een gegladde of gepolijste wandafwerking (33). Onderstaande grafiek toont het aantal scherven en het totale gewicht per categorie.

6.2.1.2. IJzertijd (800 - 50 v.C.)

Scherven, te plaatsen in de ijzertijd, werden in een beperkte mate teruggevonden. Het betreft naast kleine wandfragmentjes een aantal meer bruikbare randscherven. In kuil S073 (cfr. Vondstenlijst nr. 18) werd een randscherf aangetroffen van een drieledige pot met een korte hals alsook enkele wandscherven met een gegladde wandafwerking. In paalspoor S067 werd een wandfragment (cfr. Vondstenlijst nr. 16) teruggevonden dat ruim geplaatst kan worden in de ijzertijd. Bij de aanleg van de gracht S132 werd vermoedelijk een ijzertijdspoor vergraven. Onderaan in de vulling werd een randscherf (cfr. Vondstenlijst nr. 26) aangetroffen dat slechts ruim kon gedateerd worden in de ijzertijd. In kuil S138 werd typisch handgevormd besmeten aardewerk gevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 28). In de regio van deze kuil werd bij de aanleg van het vlak een handgevormde scherf teruggevonden met een geëffende wand en een fijne potgruismagering (cfr. Vondstenlijst nr. 29). Ook de twee intrusieve, secundair verbrande scherven uit waterput S023 behoren tot de ijzertijd. Deze zijn dikwandig met een besmeten wandafwerking (cfr. Vondstenlijst nr. 5).

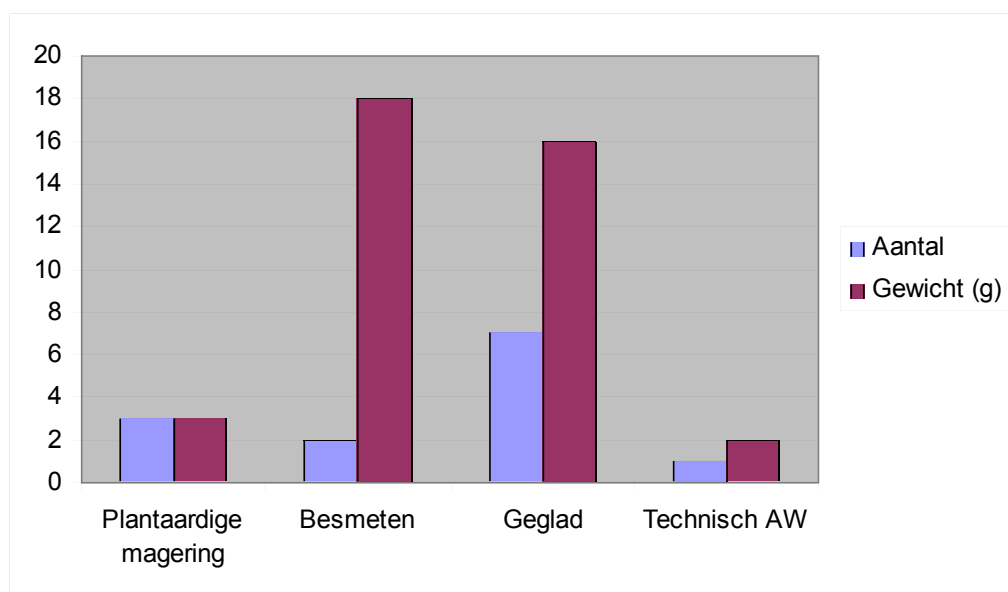
In totaal werden 24 scherven (24,2%) uit deze periode aangetroffen met een totaal gewicht van 85 g. Deze scherven konden op basis van hun wandafwerking onderverdeeld worden in vier categorieën (besmeten of geglad, geglad, besmeten en geëffend). De eerste categorie betreft één scherf waarbij de wandafwerking onduidelijk is. De andere scherven konden met zekerheid tot één van bovenstaande categorieën toegeschreven worden. 15 scherven hebben een besmeten wandafwerking met een totaal gewicht van 56 g. 7 scherven hebben een gegladde wandafwerking met een gewicht van 24 g. Slechts één scherf met een gewicht van 4 g had een geëffende wandafwerking.

6.2.1.3. Late-IJzertijd - Inheems-Romeinse periode (1ste eeuw v.C. - 1ste/2de eeuw n.C.)

In een kuil S126 werd handgevormd aardewerk aangetroffen met een plantaardige magering, zonder potgruis (cfr. Vondstenlijst nr. 24). In het paalspoor S015 werd eveneens een handgevormde scherf aangetroffen, mogelijk intrusief, met een potgruis-magering met plantaardige/organische bijmenging (cfr. Vondstenlijst nr. 1). Een nabijgelegen kuil S019 bevatte eveneens handgevormd aardewerk, zowel besmeten, geglad als technisch aardewerk. Één fragment maakt deel uit van een pot met vlakke bodem met een licht aanzetstandvoet (cfr. Vondstenlijst nr. 4).

In totaal werden 13 scherven (13,1%) uit deze periode aangetroffen met een totaal gewicht van 39 g. Op basis van hun fysische kenmerken konden deze onderverdeeld worden in vier categorieën. Twee volgens de wandafwerking (geglad en besmeten), één volgens de magering (plantaardig) en één volgens het type (technisch aardewerk). Drie scherven hebben een plantaardige magering met een gewicht van 3 g. Twee scherven hebben een besmeten wandafwerking. Het totale gewicht bedraagt 18 g. Zeven scherven hebben een gegladde wandafwerking met een gewicht van 16 g. Slechts één scherf (2 g) kan toegeschreven worden aan het zogenaamde technische aardewerk.

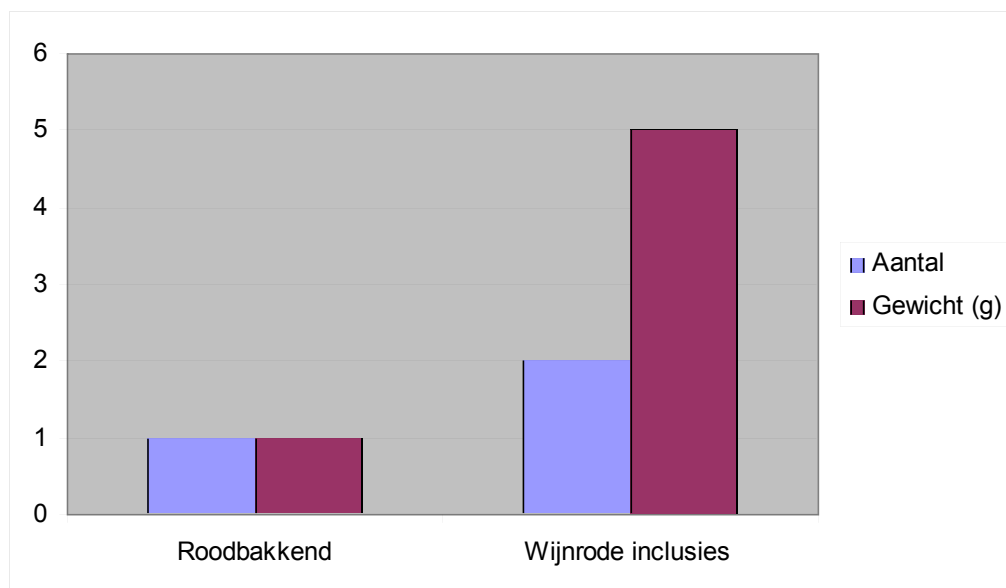
6.2.1.4. Vroege-Middeleeuwen (6de-9de eeuw)

In de waterput S023 werden naast fragmenten van Romeinse tegulae en maalsteenfragmenten in tefriet ook twee secundair verbrande late-ijzertijdscherven aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 5). Het paalspoor S015 en de waterput S023 blijken door C14-methode tot de 7de eeuw te behoren, hoewel het aangetroffen aardewerk uit beide sporen kenmerken vertonen die tot de late-ijzertijd of inheems-romeinse periode kunnen behoren.

Uit de vroegmiddeleeuwse periode dateren eveneens nog twee scherven waarvan één aangetroffen werd in de vulling van de gracht S132 en de andere bij de aanleg van het archeologische vlak in dezelfde regio (cfr. Vondstenlijst nr. 26 en 30). Typisch aan deze

scherven uit de Merovingische en eerder Karolingische periode zijn de wijnrode inclusies (verschraling) die te zien zijn zowel op het wandoppervlak als in de magering (breukvlak). In S032 werd eveneens een roodbakkend scherfje aangetroffen, dat mogelijk vroegmiddeleeuws is.

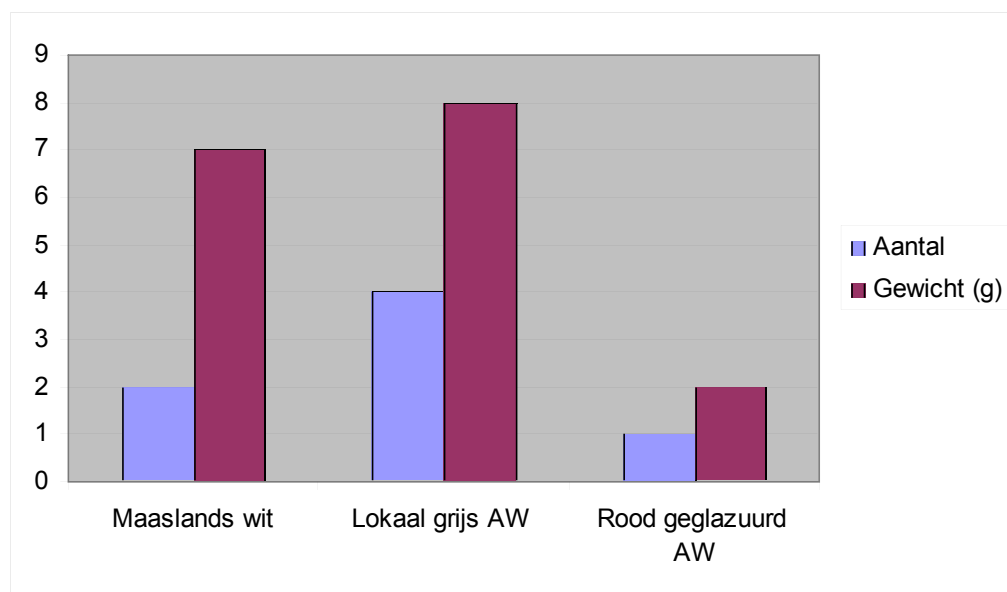
In totaal werden drie scherven (3,0%) teruggevonden met een gewicht van 6 g. Op basis van hun uiterlijke kenmerken werden deze onderverdeeld in twee categorieën namelijk roodbakkend (één scherf van 1 g) en twee scherven met wijnrode inclusies (5 g).

6.2.1.5. Late-Middeleeuwen (12de-15de eeuw)

Het aangetroffen beperkte laatmiddeleeuwse aardewerk bestaat uit het typische lokale vervaardigde grijs aardewerk en het Andenne aardewerk alsook enkele fragmenten vroeg rood geglaazuurd aardewerk. Het grijs ongeglazuurd aardewerk wordt reducerend gebakken waardoor het zijn typische grijze kleur verkrijgt. Dit aardewerk valt ruim te dateren vanaf de 12de tot 16de eeuw. In elke grote stad werd dit aardewerk type geproduceerd waardoor het overal in deze periode voorkomt. Andenne heeft een typisch fijn geelwit baksel (ijzerarme klei) dat soms geglaazuurd werd op de schouder en/of hals. Het werd vervaardigd in het Maaslandgebied, waar deze ijzerarme klei voorkwam, vanaf de 11de tot en met de 13de/14de eeuw. In de bij elkaar gelegen sporen S016 en S018 werden dergelijke grijs aardewerk scherven en Andenne keramiek aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 2 en 3). In de kuil S029 werd eveneens grijs aardewerk aangetroffen samen met vroeg rood geglaazuurd aardewerk (cfr. Vondstenlijst nr. 7). Bovenaan in de vulling van de vroegmiddeleeuwse gracht S132 bevond zich een laatmiddeleeuwse verstoring waarin naast grijs aardewerk ook geglaazuurde tegelfragmenten en een wetsteen aangetroffen werden (cfr. Vondstenlijst nr. 26).

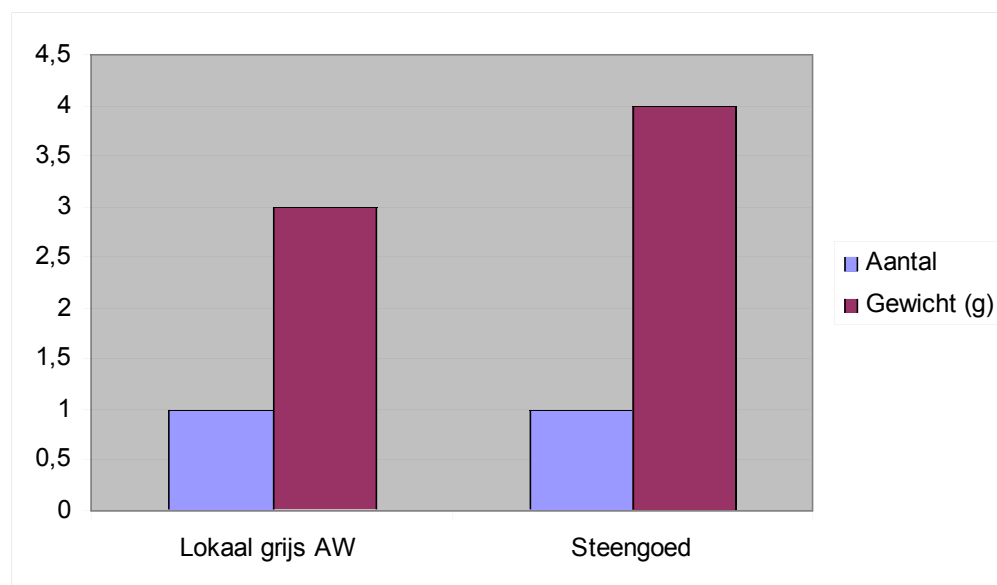
In totaal werden zeven scherven (7,1%) teruggevonden met een totaal gewicht van 17 g. De scherven konden onderverdeeld worden in drie types namelijk twee scherven Maaslands wit (Andenne), vier scherven lokaal grijs aardewerk en één scherf rood geglaazuurd aardewerk.

6.2.1.6. Post-Middeleeuwen (16de-18de eeuw)

In deze periode wordt het lokaal grijs aardewerk vrij snel vervangen door het rood geglaazuurd aardewerk dat nu volgens een oxyderend proces wordt vervaardigd. Ook de opkomst van het echte steengoed zoals de productiecentra van Raeren (vanaf 16de eeuw) en nadien ook Westerwald (vanaf 17de eeuw) typeren deze periode. Majolica alsook faience nemen eveneens hun intrede. Scherven van deze twee types werden echter niet aangetroffen. De postmiddeleeuwse periode typeert zich aan een grote hoeveelheid verschillende aardewerktypes.

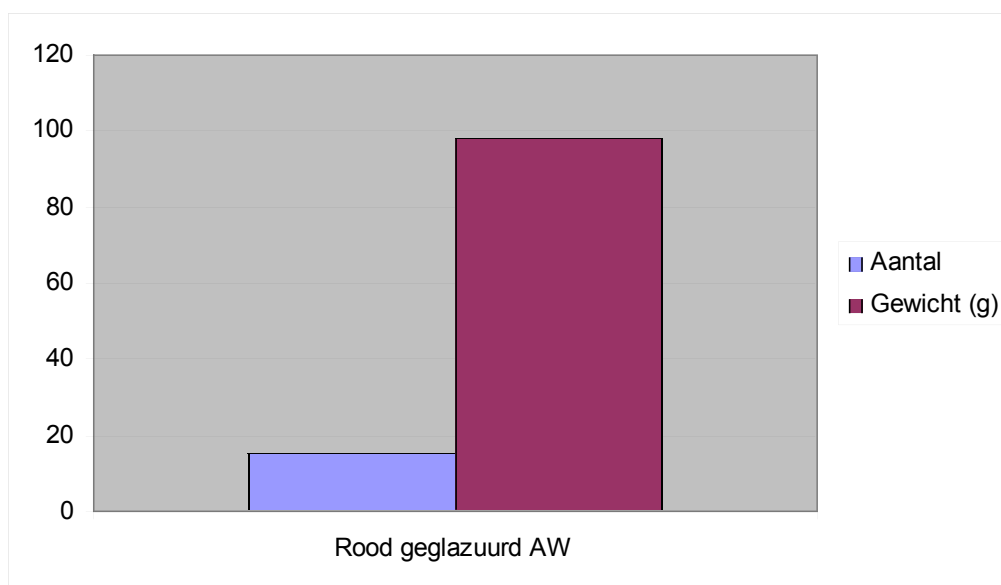
Slechts één spoor S037 met postmiddeleeuws schervenmateriaal werd tijdens de opgraving aangetroffen. Het betrof lokaal grijs aardewerk samen met steengoed uit het productiecentrum van Raeren. Beide aardewerktypes werden samen gevonden wat het spoor dateert in een late 15de, eerder 16de eeuw. In totaal werden twee scherven (2,0%) aangetroffen behorend tot twee types namelijk lokaal grijs aardewerk en steengoed.

6.2.1.7. Nieuwe Tijd (19de/20ste eeuw)

In deze periode is het rood geglaazuurd aardewerk nog steeds een heel belangrijke categorie. Ook het industrieel vervaardigde witgoed doet zijn intrede. Bij het archeologische onderzoek werden voornamelijk rood geglaazuurd scherven alsook baksteenfragmentjes aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 6, 8, 10, 20, 21, 22 en 27). De scherven behoren tot het dagelijkse gebruiks-aardewerk zoals kookpotten, papkommetjes, steelpannetjes, teilen en dergelijke.

In totaal werden 15 scherven (15,2%) aangetroffen met een totaal gewicht van 98 g. Alle scherven behoren tot één specifieke categorie namelijk het rood geglaazuurd aardewerk.

6.2.2. Metaal

Alle sporen en vullingen, alsook het grondvlak werden bij het archeologische onderzoek onderzocht op metalen vondsten met een metaaldetector type XP Goldmaxx. Dit leverde één belangrijke vondst op. In de waterput S023 werd daarbij in de onderste vulling een gesmede (bronzen) nagel teruggevonden waarschijnlijk te plaatsen in de Romeinse periode.

6.2.3. Silex

In een aantal sporen werden enkele silexartefacten aangetroffen. In het spoor S019 werd een onbepaald intrusief silexfragment (cfr. Vondstenlijst nr. 4) aangetroffen samen met aardewerk uit de late-ijzertijd of inheems-Romeinse periode. Het betreft een proximale microkling vervaardigd in lokale bruine silex met een lengte van 36 mm en een maximale breedte van 15 mm. Ook in het laatmiddeleeuwse spoor S029 werd een intrusieve Mesolithische microkling (13 x 8,5 mm) uit Wommersomkwartsiet aangetroffen (cfr. Vondstenlijst nr. 7). In twee late-bronstijd kuilen werden respectievelijk één verbrande geretoucheerde afslag (22 x 18 mm) (S056), een verbrande afslag (20 x 11 mm) en een fragment van een microklingkern in lokale bruine silex (17 x 14 mm) aangetroffen (S058) (cfr. Vondstenlijst nr. 13 en 15).

In een Inheems-Romeinse kuil S126 werd één afgebroken distaal microkling fragment teruggevonden met een lengte van 21 mm en een breedte van 13 mm. Deze microkling werd vervaardigd uit een lokale bruinkleurige silex.

6.2.4. Andere

In de late-bronstijd kuilen S056 en S075 werden naast scherven en silexen ook (verbrande) natuursteenelementen gevonden vermoedelijk afkomstig van maal- of wrijfstenen (cfr. Vondstenlijst nr. 13 en 19). In de waterput S023 werden enkele maalsteenfragmenten teruggevonden die vervaardigd werden in tefriet naast een aantal tegulafragmenten (cfr. Vondstenlijst nr. 5). In het spoor S157 dat gedateerd kan worden in de inheems-Romeinse periode werd een tegulafragment en een metaalslak teruggevonden (cfr. Vondstenlijst nr. 32). In de vroegmiddeleeuwse gracht S132 werden in een bovenste 'verstoorde' laatmiddeleeuwse zone naast grijs aardewerk ook een aantal geglazuurde tegelfragmenten aangetroffen alsook een fragment van een wetsteen.

7. Conclusies

Hoewel er sporen, echter in vrij beperkte mate, werden aangetroffen vanaf de late-bronstijd tot en met de Nieuwe Tijd kunnen we spreken over een continue aanwezigheid in het opgravingsgebied. Door het beperkte aantal kunnen we zeggen dat het terrein zich eerder in de periferie bevond waarbij het centrum meer oostelijk moet gezien worden richting het hoger gelegen Warandekasteel. Dit wordt gedeeltelijk ook aange-toond door de profielopbouw van het plangebied. De oude stuifzandrug neemt in hoogte toe van west naar oost richting het Kasteel dat vermoedelijk op het hoogste punt werd gebouwd. Vermoedelijk was dit ook het geval in de prehistorische perioden. Het ontbreken van echte huisplattegronden op het terrein staft deze interpretatie. Desondanks werden enkele spiekers (graanopslagplaatsen met een verhoogde vloer) uit de ijzertijd aangetroffen. Eveneens werd een vroegmiddeleeuwse waterput aangetroffen. In de omgeving van deze waterput (ZO-oostelijke hoek) werden enkele vermoedelijk bijbehorende paalsporen aangetroffen, waarbij paalspoor S015 het meeste opvalt. Door de hoge verstoringsgraad (rioleringen) in deze regio werden allicht andere paalsporen vernield waardoor de volledige huisplattegrond niet meer teruggevonden kon worden. De ijzertijd spiekertjes daarentegen bevinden zich vrij geïsoleerd en verspreid over het hele opgravingsterrein zonder enig bijbehorende (woon)structuur. Ook uit de middeleeuwen vinden we een beperkt aantal kuilen, paalsporen en een enkele gracht terug. Ook hier deed zich het bovenvermelde fenomeen voor.

Het nagenoeg ontbreken van sporen uit de late middeleeuwen en de postmiddeleeuwse periode is simpelweg te verklaren door de opname van het terrein in het kasteeldomein van de Hertog van Brabant vanaf de 13^e-14^e eeuw, zoals ook te zien is op de gravure van Vorstenman (1667) waarop het gebied aangeduid wordt als een hertenwei en een bos. Nadien wordt het in de 2de helft van de 18de eeuw omgevormd tot een park dat behoort tot het Warandekasteel. Pas in de late 19de eeuw wordt op het park een Gasthuis en een schuur gebouwd met een bijbehorende grote tuin. Dit Gasthuis wordt in de 20ste eeuw afgebroken om plaats te ruimen voor het cultuurcentrum de Warande met een bijbehorende parking. Het is op deze parking dat het archeologische onderzoek werd uitgevoerd omdat hier een ondergrondse parking met drie verdiepingen zal gebouwd worden.

8. Dankwoord

Graag wensen we de Tijdelijke Handelsvereniging (THV) (Vinci Park Belgium NV, MBG en Van Den Heyning NV) te bedanken voor het vertrouwen dat het als opdrachtgever in projectbureau 'Archaeological Solutions' stelt. Speciale dank gaat hierbij uit naar dhr. Joris Wouters (projectleider MBG) die voor een vlot verloop van de werkzaamheden op het terrein instond. Onze dank gaat ook uit naar Stephan Delaruelle en Jef Van Doninck (AdAK) bij het bieden van advies en hulp waar nodig.

Ook mevr. Alde Verhaert wensen we te danken, die in haar functie van erfgoedconsulente bij het Agentschap R-O Vlaanderen, Entiteit Onroerend Erfgoed, bereid werd gevonden om op het terrein advies te verschaffen.

Tevens wordt dhr. Bruno Van Dessel bedankt, onder wiens leiding de opmetingen werden verricht.

Onze dank gaat ook uit naar dhr. Mark Van Strydonck voor het uitvoeren van de C14-dateringen.

9. Literatuur

- Delaruelle en Van Doninck 2008, *Aanvullende bepalingen bij de vergunning opgraving project Warandeparking Turnhout*.

10. Bijlagen

Bijlage 1 : Sporenlijst

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
001	1	26.94	Grijsbruin met zwarte vlekken	BK en HK	/	/	Vaag ondiep kuiltje
002	1	26.90	Zwartbruin en lichtbruin gevlekt	BK, HK en ijzerconcreties	/	/	Recente verstoring
003	1	26.93	Donkerzwartbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK	/	/	Rioolresten → recente verstoring
004	1	26.90	Lichtgrijsbruin	HK	/	/	Paalspoor: kern en insteek
005	1	26.92	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	HK	/	/	Nihil, bioturbatie
006	1	26.90	Lichtgrijsbruin en lichtbruingevlekt	/	/	/	Rioolresten → recente verstoring Komvormige vaag afgelijnde kuil
007	1	26.95	Grijs(bruin) en lichtbruin gevlekt	BK en HK	/	/	Diepe kuil met recente baksteenresten
008	1	26.86	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	/	/	/	Rioolresten → recente verstoring
009	1	26.96	Donkergrijs met lichtbruine vlekken	BK en HK	In verband met S010	/	Recente verstoring
010	1	26.96	Donkergrijs met lichtbruine vlekken	BK en HK	In verband met S009	/	Recente verstoring

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
011	1	26.99	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK	In verband met S013	/	Spoor verstoord door rioolbuis
012	1	26.96	Lichtgrijsbruin en lichtbruingrijsig gevlekt	/		/	Ondiep gebioturbeerd kuilte
013	1	26.97	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK	In verband met S011	/	Spoor verstoord door rioolbuis
014	1	26.90	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK		/	Komvormige kuil
015	1	26.94	Grijsbruin en zwarte vlekjes	Veel HK en verbrande leem		1	Paalspoor: Kern met heel veel verbrande leem, Insteek veel houtskoolresten. Schervenmateriaal te dateren in de Late-ijzertijd – Vroeg-Romeinse periode C14-datering → Vroegmiddeleeuws: 95.4%: 560 – 650 AD
016	1	26.86	Donkergrijs en lichtbruin gevlekt	BK en HK	In verband met S018	2	Spoor met schervenmateriaal te dateren in de 13 ^{de} eeuw
017	1	26.86	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	HK		/	Kuil
018	1	26.87	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK	In verband met S016	3	Spoor met schervenmateriaal te dateren in de 13 ^{de} eeuw
019	1	26.85	Grijsbruin en lichtbruin gevlekt	HK		4	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de Late-ijzertijd – Vroeg-Romeinse periode
020	1	26.88	Grijsig bruin	/	/	/	Vaag ondiep spoor → natuurlijk

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
021	1	26.91	Donkergrijsbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor → boomval
022	1	26.92	Donkergrijs en lichtbruin gevlekt	/		/	Vaag ondiep spoor
023	1	26.95	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK		5	Boomslamwaterput (3,2 m diep) C14-datering → Vroegmiddeleeuws: 95.4%: 600 – 665 AD
024	1	26.98	Grijs en lichtbruin gevlekt	HK		/	Ondiep kuiltje met houtskoolresten
025	1	26.92	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	HK		/	Ondiep kuiltje
026	1	26.67	Lichtgrijs en donkerbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor
027	1	26.71	Lichtbruin donker grijs	/		/	Natuurlijk spoor? Ondiep kuiltje?
028	1	26.67	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	/		6	Ondiep kuiltje te dateren in de Nieuwe tijd
029	1	26.70	Donkergrijs en lichtbruin gevlekt	HK en ijzerconcreties		7	Kuil te dateren in de 14 ^{de} -15 ^{de} eeuw
030	1	26.68	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Kuil

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
031	1	26.79	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	HK en ijzerconcreties		8	Ondiepe rechthoekige kuil te dateren in de Nieuwe tijd
032	1	26.97	Lichtbruin/grijs	HK		9	Kuil te dateren in de Romeinse of Vroeg-Middeleeuwse periode
033	1	26.96	Donkergrijszwart	/		10	Ondiepe greppel/gracht te dateren in de Nieuwe tijd
034	2	26.82	Grijsbruin	HK		11	Ondiepe kuiltje met baksteenresten
035	2	26.97	Grijsbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Kuil
036	2	26.95	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor → bioturbatie
037	2	26.91	Donkergrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK		12	Ondiepe spoor met schervenmateriaal te dateren in de 15 ^{de} -16 ^{de} eeuw
038	2	26.95	Lichtgrijsbruin	/		/	Natuurlijk spoor (zandiger)
039	2	26.91	Grijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		/	Vaag kuiltje
040	2	26.92	Lichtgrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	BK en HK		/	Vaag spoor, mogelijk natuurlijk

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
041	2	26.83	Lichtgrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	/		/	Kuil
042	2	26.79	(Licht)grijs en lichtgrijs gevlekt	/	Samen met S043	/	Natuurlijk (boomval)
043	2	26.79	(Licht)grijs en lichtgrijs gevlekt	/	Samen met S042	/	Natuurlijk (boomval)
044	2	26.76	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/		/	Kuil met komvormige bodem
045	2	26.69	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor → bioturbatie
046	2	26.71	Grijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Kuil
047	2	26.82	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/		/	Vaag zandiger natuurlijk spoor
048	2	26.79	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Ondiep vaag spoor
049	2	26.85	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	HK	In verband met S050	/	Natuurlijk spoor (boomval)
050	2	26.85	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	HK	In verband met S049	/	Natuurlijk spoor (boomval)

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
051	2	26.82	Lichtgrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	HK		/	Vaag natuurlijk spoor
052	2	26.82	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/		/	Vaag natuurlijk spoor
053	2	26.69	Donkerbruingrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Natuurlijk spoor → boomwortel met uitloging
054	2	26.75	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor (boomval)
055	2	26.76	Lichtgrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	BK en HK	Mogelijk in verband met S056, S057, S058 en S075	/	Kuil zonder schervenmateriaal
056	2	26.79	Lichtgrijs en donkergrijsbruin gevlekt	HK	In verband met S057, S058 en S075	13	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de Late-Bronstĳd
057	2	26.81	Lichtgrijs en donkergrijsbruin gevlekt	BK en HK	In verband met S056, S058 en S075	14	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de Late-Bronstĳd
058	2	26.84	Lichtgrijs en donkergrijs gevlekt	BK en HK	In verband met S056, S057 en S075	15	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de Late-Bronstĳd
059	2	26.78	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Kuil
060	2	26.83	Lichtgrijsbruin	HK		/	Zandiger spoor, mogelijk natuurlijk

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
061	2	26.68	Lichtgrijsbruin	/		/	Natuurlijk zandiger spoor
062	2	26.64	Lichtgrijsbruin	/		/	Kuil? Natuurlijk spoor?
063	2	26.70	Lichtgrijsbruin en donkergrijs gevlekt	/		/	Kuil? Natuurlijk spoor?
064	2	26.64	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	BK	In verband met S065, S066, S067, S068, S069 en mogelijk S070	/	Vaag paalspoor ijzertijd spiekertje
065	2	26.66	Donkerbruingrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	/	In verband met S064, S066, S067, S068, S069 en mogelijk S070	/	Ondiep paalspoor ijzertijd spiekertje
066	2	26.69	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK	In verband met S064, S065, S067, S068, S069 en mogelijk S070	/	Ondiep paalspoor ijzertijd spiekertje
067	2	26.72	Donkerbruingrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK	In verband met S064, S065, S066, S068, S069 en mogelijk S070	16	Komvormig paalspoor (bovenste 5cm verstoord) met schervenmateriaal te dateren in de ijzertijd ijzertijd spiekertje
068	2	26.62	Lichtgrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	/	In verband met S064, S065, S066, S067, S069 en mogelijk S070	/	Vaag paalspoor ijzertijd spiekertje
069	2	26.75	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK	In verband met S064, S065, S066, S067, S068 en mogelijk S070	17	Ondiep paalspoor met resten van verbrande huttenleem ijzertijd spiekertje
070	2	26.71	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/	Mogelijk in verband met S065, S066, S067, S068 en S069	/	Ondiep paalspoor? ijzertijd spiekertje?

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
071	2	26.69	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevekt	BK en HK		/	Ondiep paalspoor
072	2	26.66	Donkergrijs	BK en HK		/	Recent rechthoekig paalspoor met vlakke bodem, scherp afgelijnd
073	2	26.64	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevekt	/		18	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de Late-IJzertijd
074	2	26.55	Donkergrijs en lichtgrijsbruinwit gevekt	BK en HK		/	Ondiepe recente kuil
075	2	26.80	Donkergrijszwart en lichtbruinwit gevekt	HK	In verband met S056, S057 en S058	19	2 kuilen met schervenmateriaal te dateren in de Late-Bronstijd C14-datering → Inheems-Romeins: 95.4%: 50 BC – 80 AD
076	2	26.77	Donkergrijszwart lichtbruin gevekt	BK	In verband met S077	/	Rechthoekige recente ondiepe kuil
077	2	26.74	Donkergrijszwart lichtbruin gevekt	BK	In verband met S076	/	Rechthoekige recente ondiepe kuil
078	2	26.57	Donkergrijszwart lichtbruin gevekt	BK en HK		20	Recent rechthoekig paalspoor met vlakke bodem, scherp afgelijnd, met schervenmateriaal te dateren in de Nieuwe tijd
079	2	26.89	Grijsbruin en lichtgrijsbruin gevekt	BK en HK		/	Kuil
080	2	26.89	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevekt	HK		/	Kuil

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
081	2	26.86	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Ondiep spoor
082	2	26.89	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Ondiep spoor
083	2	26.86	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		/	Natuurlijk spoor? → bioturbatie
084	2	26.87	Donkergrijszwart en lichtbruin gevlekt	BK en HK		21	Recente rechthoekige, vrij ondiepe kuil, vlakke bodem, met baksteenfragmenten
085	2	26.89	Donkergrijszwart en lichtbruin gevlekt	BK en HK		22	Recente rechthoekige, vrij diepe kuil, komvormige bodem, met baksteenfragmenten
086	2	26.86	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		/	Natuurlijk spoor? → bioturbatie
087	2	26.83	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		/	Kuil (sterk gebioturbeerd)
088	2	26.86	Donkergrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	BK en HK		/	Ondiep spoor
089	2	26.95	Donkergrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		23	Kuil met baksteenfragmenten en houtskoolbrokjes
090	2	26.94	Grijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		/	Natuurlijk spoor? → bioturbatie

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
091	2	26.83	Lichtgrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Ondiep spoor
092	2	26.62	Donkergrijszwart en lichtbruingrijswit gevlekt	/		/	Ondiep spoor
093	2	26.87	Lichtgrijsbruin en lichtbruin gevlekt	BK en HK		/	Vaag ondiep spoor
094	2	26.64	Lichtgrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Vaag mogelijk natuurlijk spoor (boomval)
095	3	26.73	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	HK	In verband met S096, S097 en S098	/	Paalspoor Ijzertijd spiekertje
096	3	26.74	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	HK	In verband met S095, S097 en S098	/	Ondiep paalspoor Ijzertijd spiekertje
097	3	26.76	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	/	In verband met S095, S096 en S098	/	Paalspoor Ijzertijd spiekertje
098	3	26.75	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	HK	In verband met S095, S096 en S097	/	Ondiep paalspoor Ijzertijd spiekertje
099	3	26.61	Donkergrijs en donkerbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk bewortelingsspoor
100	3	26.66	Grijs en donkerbruin gevlekt	HK		/	Natuurlijk spoor? → boomval

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
101	3	26.59	Bruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor → boomval
102	3	26.55	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	Ijzerconcreties		/	Natuurlijk spoor?
103	3	26.54	Lichtgrijs en lichtgrijs donkerbruin gevlekt	/		/	Kuil? Natuurlijk?
104	3	26.57	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	ijzerconcreties		/	Kuil (gebioturbeerd)
105	3	26.59	Grijzigzwart	HK		/	Ondiep paalspoor
106	3	26.71	Donkergrijs en lichtbruingrijs gevlekt	HK	In verband met S107 en S108	/	Ondiep paalspoor
107	3	26.67	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	HK	In verband met S106 en S108	/	Ondiep paalspoor
108	3	26.63	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	HK	In verband met S106 en S107	/	Ondiep paalspoor
109	3	26.58	Lichtgrijs en donkergrijsbruin gevlekt	HK en ijzerconcreties		/	Natuurlijk spoor → boomval
110	3	26.57	Grijs en donkerbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor?

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
111	3	26.58	Donkerbruinzwart en lichtbruin gevlekt	HK		/	Ondiepe kuil
112	3	26.60	Donkerbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor → boomval
113	3	26.62	Bruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Vaag spoor? Natuurlijk spoor?
114	3	26.59	Donkerbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Vaag spoor? Natuurlijk spoor?
115	3	26.67	Lichtbruin en lichtgrijs gevlekt	/		/	Kuil? Natuurlijk spoor?
116	3	26.55	Donkerbruin en lichtbruin gevlekt	Ijzerconcreties		/	Natuurlijk spoor
117	3	26.56	Donkergrijs en lichtbruin gevlekt	HK		/	Vaag spoor? Natuurlijk spoor?
118	3	26.58	Donkerbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Vaag spoor? Natuurlijk spoor?
119	3	26.58	Donkerbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Vaag natuurlijk spoor?
120	3	26.61	Donkerbruinzwart en bruin gevlekt	Ijzerconcreties		/	Ondiepe kuil? Natuurlijk?

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
121	3	26.58	Donkerbruin	/		/	Kuil (sterk gebioturbeerd)
122	3	26.57	Donkergrijs en lichtbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor?
123	3	26.59	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK		/	Kuil? Boomval?
124	3	26.64	Donkerbruin en lichtbruin gevlekt	/		/	Kuil (gebioturbeerd)
125	3	26.57	Donkergrijs en lichtbruingrijs gevlekt	/		/	Boomval?
126	3	26.67	Donkergrijsbruin en lichtgrijsbruin gevlekt	/		24	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de Vroeg-Romeinse periode
127	3	26.70	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	/		/	Boomval?
128	3	26.64	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	/		/	Recente verstering
129	3	26.61	Donkergrijszwart en lichtbruin gevlekt	HK		/	Kuil
130	3	26.65	Donkerbruin	/		25	Kuil?

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
131	3	26.61	Lichtgrijs en donkergrijsbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor?
132	3	26.66	Donkergrijs en lichtgrijsbruin gevlekt	HK	Mogelijk in verband met S145 en S146	26	Komvormige gracht met schervenmateriaal te dateren in de Vroege-Middeleeuwen; Bovenaan spoor bruinkleurige verstoring met Laat-Middeleeuwse scherven en tegelfragmenten
133	3	26.65	Grijs en lichtbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor? Boomval
134	3	26.67	Donkerbruingrijs en lichtbruingrijs gevlekt	BK		/	Kuil
135	3	26.65	Grijs en donkerbruin gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor? Boomval
136	3	26.70	Donkergrijsbruin en wit gevlekt	/		/	Vaag natuurlijk spoor?
137	3	26.71	Donkerbruinzwart	BK		27	Kuil met schervenmateriaal uit de Nieuwe tijd
138	3	26.67	Lichtgrijs en donkergrijs gevlekt	HK		28	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de (Late-)Ijzertijd
139	3	26.64	Lichtgrijs en donkergrijs gevlekt	/		/	Vaag ondiep spoor? Natuurlijk spoor?
140	3	26.66	/	/	/	29	Aanlegvondst → Ijzertijdscherf

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
141	3	26.67	/	/	/	30	Aanlegvondst → Merovingische of Karolingische wandscherf
142	3	26.65	Donkerbruin	/		/	Ondiep kuiltje (gebioturbeerd)
143	3	26.69	Lichtbruin en lichtgrijs gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor → boomval
144	3	26.67	Donkerbruin	/		/	Ondiep kuiltje
145	3	26.66	Donkergrijsbruin	HK	In verband met S146 Mogelijk i.v.m. S132	/	Ondiep kuiltje
146	3	26.65	Donkergrijsbruin en lichtgrijs gevlekt	HK	In verband met S145 Mogelijk i.v.m. S132	/	Diepe kuil
147	3	26.67	Donkerbruin	/		/	Ondiep kuiltje
148	3	26.59	Grijs en lichtgrijsbruin gevlekt	BK en HK		31	Natuurlijk spoor? Met houtskoolresten
149	3	26.62	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	Ijzerconcreties		/	Natuurlijk spoor? Boomval?
150	3	26.66	Donkergrijszwart	HK		/	Kuil

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
151	3	26.64	Lichtgrijs en donkergrijs gevlekt	/		/	Natuurlijk spoor? Boomval?
152	3	26.67	Zwart en donkerbruin gevlekt	HK		/	Kuil?
153	3	26.67	Zwart en donkerbruin gevlekt	HK		/	Kuil?
154	3	26.66	Lichtgrijs en donkergrijs gevlekt	BK en HK		/	Natuurlijk spoor? Boomval?
155	3	26.59	Donkergrijs en lichtgrijs gevlekt	/		/	Ondiep vaag spoor? Natuurlijk spoor?
156	3	26.63	Lichtgrijs en lichtbruin gevlekt	HK		/	Kuil? Paalspoor?
157	3	26.64	Donkergrijsbruin en lichtbruingrijs gevlekt	HK		32	Kuilen met schervenmateriaal te dateren in de Vroeg-Romeinse periode
158	4	26.66	Bruinig grijs en lichtgrijswit gevlekt	HK		/	Vaag natuurlijk spoor?
159	4	26.74	Bruinig grijs en grijswit gevlekt	HK		/	Vaag natuurlijk spoor?
160	4	26.81	Donkergrijsbruin	BK en HK		/	Kuil

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Spoornummer	Vlak	TAW	Kleur	Bijmenging	Spoorrelatie	Vondstnr.	Opmerkingen
161	4	26.78	Donkergrijsbruin	BK en HK	In verband met S162, S163, S164, S165, S166 en S167	33	Komvormig paalspoor met houtskoolresten ijzertijd
162	4	26.76	Donkergrijs	HK	In verband met S161, S163, S164, S165, S166 en S167	/	Kuil ijzertijd
163	4	26.80	Donkergrijs	BK en HK	In verband met S161, S162, S164, S165, S166 en S167	34	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de IJzertijd
164	4	26.81	Bruinig grijs en grijswit gevlekt	HK	In verband met S161, S162, S163, S165, S166 en S167	35	Ondiepe kuil met houtskoolresten ijzertijd
165	4	26.79	Donkergrijs	BK en HK	In verband met S161, S162, S163, S164, S166 en S167	36	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de IJzertijd
166	4	26.74	Donkergrijs	BK en HK	In verband met S161, S162, S163, S164, S165 en S167	37	Kuil met schervenmateriaal te dateren in de IJzertijd
167	4	26.77	Lichtgrijsbruin	HK en ijzerconcreties	In verband met S162, S162, S163, S164, S165 en S166	/	Komvormig paalspoor (of kuil) ijzertijd
168	2	/	/	/	/	38	Bakstenen waterput te dateren in de 19 ^{de} eeuw aangetroffen onder 19 ^{de} eeuwse keldervloer (maakt deel uit van schuur i.v.m. gasthuis)

Bijlage 2: Vondstenlijst

Projectnaam: Turnhout - Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR			
Jaar: 2008	Gemeente: Turnhout		
Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef			

Vondstnummer	Vlak	Spoor	Materiaal	Datering	Determinatie
01	1	S015	AW	Late-IJzertijd / Inheems-Romeins	Één handgevormde wandscherf met lichte plantaardige potgruismagering
02	1	S016	AW	Late-Middeleeuwen (13 ^{de} eeuw)	Één Andenne wandscherf en dakpan brokjes
03	1	S018	AW	Late-Middeleeuwen (13 ^{de} eeuw)	Één Andenne wandscherf Één randfragment in lokaal grijs aardewerk
04	1	S019	AW + silex	Late-IJzertijd / Inheems-Romeins	Negen scherven handgevoemd geglad en besmeten aardewerk Één fragment van een vlakbodem met licht aangezette standvoet Één dikwandig wandfragment van technisch aardewerk Silex (36 x 15 mm)
05	1	S023	AW + BK	Vroegmiddeleeuws	Zes fragmenten tegulae Één fragment tegula met opstaande rand (Romeinse type) Acht maaltsteenfragmenten in tefriet Twee secundair verbrande Late-IJzertijdscherven (besmeten wandscherven) Fragment van een gesmede nagel Één intrusief granietblokje
06	1	S028	AW	Nieuwe Tijd	Één wandscherf in rood geglaazuurd aardewerk
07	1	S029	AW	Late-Middeleeuwen (14 ^{de} /15 ^{de} eeuw)	Één wandscherf in lokaal grijs aardewerk en één bodemfragment met standing in rood geglaazuurd aardewerk. Baksteenbrokjes Intrusieve microkling uit Wommersomkwartsiet (Mesolithisch)
08	1	S031	AW	Nieuwe Tijd	Één wandscherf in rood geglaazuurde wandscherf
09	1	S032	AW	(Romeins of) Vroeg-Middeleeuws	Één rood bakkende scherf
10	1	S033	AW	Nieuwe Tijd	Één wandscherf in rood geglaazuurd aardewerk

Projectnaam: Turnhout - Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Vondstnummer	Vlak	Spoor	Materiaal	Datering	Determinatie
11	2	S034	BK	/	Drie baksteenbrokjes
12	2	S037	AW	15 ^{de} /16 ^{de} eeuw	Één wandscherf in lokaal grijs aardewerk Één steengoedscherf Twee baksteenbrokjes
13	2	S056	AW + silex	Late-Bronstijd	Verbrande geretoucheerde afslag 16 gegladde of gepolijste dikwandige scherven met een grove kwartsmagering Fragment verbrande natuursteen Ontbreken van besmeten aardwerk! → daarom geen ijzertijd
14	2	S057	AW	Late-Bronstijd	Twee gegladde dikwandige scherven met een grove kwartsmagering Houtskoolbrokjes
15	2	S058	AW + silex	Late-Bronstijd	Verbrande silex + mogelijk microklingkern fragment Vijf gegladde of gepolijste vrij dunwandige scherven met een grove kwartsmagering
16	2	S067	AW	Ijzertijd	Één besmeten wandfragment
17	2	S069	Huttenleem	/	Verbrande huttenleem
18	2	S073	AW	Late-Ijzertijd	Randscherf van een driedelige pot met korte hals Vijf scherven met glad of gegladde wandafwerking
19	2	S075	AW	Late-Bronstijd	12 gegladde of gepolijste dikwandige scherven met een grove kwartsmagering Fragment van een natuursteen
20	2	S078	AW	Nieuwe Tijd	Twee scherven in rood geglaazuurde aardewerk

Projectnaam: Turnhout - Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		
Gemeente: Turnhout			
Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef			

Vondstnummer	Vlak	Spoor	Materiaal	Datering	Determinatie
21	2	S084	BK	Nieuwe Tijd	Twee baksteenbrokken
22	2	S085	BK	Nieuwe Tijd	Vier baksteenbrokjes
23	2	S089	BK + HK	/	Twee baksteenbrokjes en houtskoolbrokjes
24	3	S126	AW + silex	Inheems-Romeins	Twee wandfragmenten geglad aardewerk met plantaardige magering (geen potgruis)
25	3	S130	AW	Ijzertijd	Één wandscherf met kwartsbrokjes/spikkels in de magering
26	3	S132	AW	Ijzertijd / Vroeg-Middeleeuws / Late-Middeleeuwen	Randfragment Ijzertijdscherf Wandscherf met rode stipjes (verschraling) (Merovingisch of Karolingisch (6 ^{de} -9 ^{de} eeuw)) Fragment welsteen Twee wandscherven lokaal grijs aardewerk Twee geglaazuurde tegelfragmenten Huttenleembrokken Drie onbepaalde wandscherfjes (fragmentair) mogelijk technisch aardewerk
27	3	S137	AW	Nieuwe Tijd	Tien scherven in rood geglaazuurd aardewerk en één pijpensteeltje
28	3	S138	AW	Ijzertijd	Twee besmeten wandscherven
29	3	S140	AW	Ijzertijd	Handgevormde scherf met een geëffende wand en een fijne potgruis-magering
30	3	S141	AW	Vroege-Middeleeuwen	Merovingische of Karolingische wandscherf met wijnrode inclusies (verschraling) (6 ^{de} -9 ^{de} eeuw)

Projectnaam: Turnhout - Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Gemeente: Turnhout			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Vondstnummer	Vlak	Spoor	Materiaal	Datering	Determinatie
31	3	S148	HK	/	Houtskoolbrokjes
32	3	S157	AW	Inheems-Romeins	Tegulafragment Metaalslak
33	4	S161	HK	/	Houtskoolbrokjes
34	4	S163	AW	Ijzertijd	Houtskoolbrokjes (zeer fragmentarisch) Eolithische silex
35	4	S164	HK	/	Houtskoolbrokje
36	4	S165	AW	Ijzertijd	Zes besmeten dikwandige ijzertijdscherven Twee houtskoolbrokjes
37	4	S166	AW	Ijzertijd	Zeer fragmentaire ijzertijdscherfjes Houtskoolbrokje
38	2	S168	BK	Nieuwe/Nieuwste Tijd	Twee bakstenen van de waterput

Bijlage 3 : Fotolijst

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
001	1	S001	Z	/	X	1	19-06	/
002	1	S001	Z	/		1	17-06	/
003	1	S002	O	/	X	1	19-06	/
004	1	S002	W	/		1	17-06	/
005	1	S003	O	/	X	1	19-06	/
006	1	S003	W	/		1	17-06	/
007	1	S004	Z	/	X	1	19-06	/
008	1	S004	ZO	/		1	17-06	/
009	1	S005	ZO	/	X	1	19-06	/
010	1	S005	ZO	/		1	17-06	/
011	1	S006	ZO	/	X	1	19-06	/
012	1	S006	ZO	/		1	17-06	/
013	1	S007	O	/	X	1	19-06	/
014	1	S007	ZW	/		1	17-06	/
015	1	S008	NW	/	X	1	19-06	/
016	1	S008	ZO	/		1	17-06	/
017	1	S009	N	/	X	1	19-06	/
018	1	S009	ZO	/		1	17-06	/
019	1	S010	O	/	X	1	19-06	/
020	1	S010	ZO	/		1	17-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
021	1	S011	N	/	X	1	19-06	/
022	1	S011	ZO	/		1	17-06	/
023	1	S012	NW	/	X	1	18-06	/
024	1	S012	ZO	/		1	17-06	/
025	1	S013	NW	/	X	1	18-06	/
026	1	S013	ZO	/		1	17-06	/
027	1	S014	N	/	X	1	19-06	/
028	1	S014	ZO	/		1	17-06	/
029	1	S015	O	/	X	3	19-06	/
030	1	S015	ZO	/		1	17-06	/
031	1	S016	ZO	/	X	1	19-06	/
032	1	S016	ZO	/		1	17-06	/
033	1	S017	ZO	/	X	1	19-06	/
034	1	S017	ZO	/		1	17-06	/
035	1	S018	ZO	/	X	1	19-06	/
036	1	S018	ZO	/		1	17-06	/
037	1	S019	NO	/	X	3	20-06	/
038	1	S019	W	/		1	17-06	/
039	1	S020	NW	/	X	1	19-06	/
040	1	S020	ZO	/		1	17-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
041	1	S021	Var.	/	X	4	20-06	Coupe werd in een hoek van 90° gemaakt
042	1	S021	ZW	/		1	17-06	/
043	1	S022	ZO	/	X	1	20-06	/
044	1	S022	ZO	/		1	17-06	/
045	1	S023	O	/	X	30	20-06	Waterput
046	1	S023	ZO	/		1	17-06	/
047	1	S024	O	/	X	1	18-06	/
048	1	S024	ZO	/		1	17-06	/
049	1	S025	ZW	/	X	1	19-06	/
050	1	S025	ZO	/		1	17-06	/
051	1	S026	NW	/	X	1	20-06	/
052	1	S026	NW	/		1	19-06	/
053	1	S027	ZW	/	X	1	20-06	/
054	1	S027	W	/		1	19-06	/
055	1	S028	ZW	/	X	1	20-06	/
056	1	S028	ZW	/		1	19-06	/
057	1	S029	ZW	/	X	1	20-06	/
058	1	S029	ZW	/		1	19-06	/
059	1	S030	NO	/	X	1	20-06	/
060	1	S030	ZW	/		1	19-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
061	1	S031	ZW	/	X	1	20-06	/
062	1	S031	ZW	/		1	19-06	/
063	1	S032	O	/	X	1	20-06	/
064	1	S032	NW	/		1	20-06	/
065	1	S033	ZO	/	X	1	20-06	/
066	1	S033	NW	/		1	20-06	/
067	1	Zone A	W	/	/	1	17-06	/
068	1	Zone B	W	/	/	1	17-06	/
069	1	Zone C	W	/	/	1	17-06	/
070	1	Zone D	W	/	/	1	17-06	/
071	1	Zone E	W	/	/	1	17-06	/
072	1	Zone F	W	/	/	1	17-06	/
073	1	Zone G	W	/	/	1	17-06	/
074	1	Zone H	W	/	/	1	17-06	/
075	1	Zone I	W	/	/	1	17-06	/
076	1	Zone J	W	/	/	1	17-06	/
077	1	Zone K	W	/	/	1	17-06	/
078	1	Zone L	W	/	/	1	17-06	/
079	1	Zone M	W	/	/	1	17-06	/
080	1	Zone N	W	/	/	1	17-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
081	1	Zone N	W	/	/	1	17-06	/
082	1	Zone O	W	/	/	1	17-06	/
083	1	Zone P	W	/	/	1	17-06	/
084	1	Zone Q	W	/	/	1	18-06	/
085	1	Zone R	W	/	/	1	18-06	/
086	1	Zone S	W	/	/	1	18-06	/
087	1	Zone T	W	/	/	1	18-06	/
088	1	Zone U	W	/	/	1	18-06	/
089	1	Zone V	W	/	/	1	18-06	/
090	1	Zone W	W	/	/	1	18-06	/
091	1	Zone X	W	/	/	1	18-06	/
092	1	Zone Y	W	/	/	1	20-06	/
093	1	Zone Z	W	/	/	1	20-06	/
094	1	Zone (z)AA	W	/	/	1	20-06	/
095	1	Zone (z)BB	W	/	/	1	20-06	/
096	2	Rioolput	NW	/	/	4	03-07	/
097	2	S034	ZO	/	X	1	24-06	/
098	2	S034	ZO	/		1	23-06	/
099	2	S035	ZO	/	X	1	24-06	/
100	2	S035	ZO	/		1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
101	2	S036	ZO	/	X	1	24-06	/
102	2	S036	ZO	/		1	23-06	/
103	2	S037	O	/	X	1	24-06	/
104	2	S037	ZO	/		1	23-06	/
105	2	S038	NW	/	X	1	24-06	/
106	2	S038	ZO	/		1	23-06	/
107	2	S039	NW	/	X	1	24-06	/
108	2	S039	ZO	/		1	23-06	/
109	2	S040	ZO	/	X	1	24-06	/
110	2	S040	ZO	/		1	23-06	/
111	2	S041	NO	/	X	1	24-06	/
112	2	S041	ZO	/		1	23-06	/
113	2	S042	NO	/	X	1	24-06	/
114	2	S042	ZO	/		1	23-06	/
115	2	S043	NO	/	X	1	24-06	/
116	2	S043	ZO	/		1	23-06	/
117	2	S044	NO	/	X	1	24-06	/
118	2	S044	ZO	/		1	23-06	/
119	2	S045	NO	/	X	1	24-06	/
120	2	S045	ZO	/		1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR			
Jaar: 2008		Gemeente: Turnhout	
		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
121	2	S046	NO	/	X	1	24-06	/
122	2	S046	ZO	/		1	23-06	/
123	2	S047	NO	/	X	1	24-06	/
124	2	S047	ZO	/		1	23-06	/
125	2	S048	NO	/	X	1	24-06	/
126	2	S048	ZO	/		1	23-06	/
127	2	S049	Z	/	X	1	24-06	/
128	2	S049	ZO	/		1	23-06	/
129	2	S050	Z	/	X	1	24-06	/
130	2	S050	ZO	/		1	23-06	/
131	2	S051	ZO	/	X	1	24-06	/
132	2	S051	ZO	/		1	23-06	/
133	2	S052	ZO	/	X	1	24-06	/
134	2	S052	ZO	/		1	23-06	/
135	2	S053	NO	/	X	1	25-06	/
136	2	S053	ZO	/		1	23-06	/
137	2	S054	NW	/	X	1	25-06	/
138	2	S054	ZO	/		1	23-06	/
139	2	S055	O	/	X	2	25-06	/
140	2	S055	ZO	/		1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
141	2	S056	NO	/	X	3	25-06	/
142	2	S056	ZO	/		1	23-06	/
143	2	S057	NO	/	X	2	25-06	/
144	2	S057	ZO	/		1	23-06	/
145	2	S058	ZW	/	X	2	25-06	/
146	2	S058	ZO	/		1	23-06	/
147	2	S059	O	/	X	1	25-06	/
148	2	S059	ZO	/		1	23-06	/
149	2	S060	NW	/	X	1	25-06	/
150	2	S060	ZO	/		1	23-06	/
151	2	S061	ZW	/	X	1	25-06	/
152	2	S061	ZO	/		1	23-06	/
153	2	S062	NO	/	X	1	25-06	/
154	2	S062	ZO	/		1	23-06	/
155	2	S063	NO	/	X	1	25-06	/
156	2	S063	ZO	/		1	23-06	/
157	2	S064	NO	/	X	1	26-06	/
158	2	S064	ZO	/		1	23-06	/
159	2	S065	NO	/	X	1	26-06	/
160	2	S065	ZO	/		1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
161	2	S066	NO	/	X	1	26-06	/
162	2	S066	ZO	/		1	23-06	/
163	2	S067	NO	/	X	1	26-06	/
164	2	S067	ZO	/		1	23-06	/
165	2	S068	NO	/	X	1	26-06	/
166	2	S068	ZO	/		1	23-06	/
167	2	S069	NO	/	X	1	26-06	/
168	2	S069	ZO	/		1	23-06	/
169	2	S070	NO	/	X	1	26-06	/
170	2	S070	ZO	/		1	23-06	/
171	2	S071	NO	/	X	1	26-06	/
172	2	S071	ZO	/		1	23-06	/
173	2	S072	ZO	/	X	1	25-06	/
174	2	S072	ZO	/		1	23-06	/
175	2	S073	NW	/	X	1	25-06	/
176	2	S073	ZO	/		1	23-06	/
177	2	S074	NO	/	X	1	25-06	/
178	2	S074	ZO	/		1	23-06	/
179	2	S075	NO	/	X	8	25-06	/
180	2	S075	ZO	/		1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
181	2	S076	ZO	/	X	1	24-06	/
182	2	S076	ZO	/		1	23-06	/
183	2	S077	ZO	/	X	1	24-06	/
184	2	S077	ZO	/		1	23-06	/
185	2	S078	NO	/	X	1	25-06	/
186	2	S078	ZO	/		1	23-06	/
187	2	S079	NW	/	X	1	24-06	/
188	2	S079	ZO	/		1	23-06	/
189	2	S080	NW	/	X	1	24-06	/
190	2	S080	ZO	/		1	23-06	/
191	2	S081	ZW	/	X	1	25-06	/
192	2	S081	ZO	/		1	23-06	/
193	2	S082	ZW	/	X	1	24-06	/
194	2	S082	ZO	/		1	23-06	/
195	2	S083	ZW	/	X	1	24-06	/
196	2	S083	ZO	/		1	23-06	/
197	2	S084	ZO	/	X	1	24-06	/
198	2	S084	ZO	/		1	23-06	/
199	2	S085	NW	/	X	1	24-06	/
200	2	S085	ZO	/		1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
201	2	S086	ZW	/	X	1	25-06	/
202	2	S086	ZO	/		1	23-06	/
203	2	S087	ZW	/	X	1	25-06	/
204	2	S087	ZO	/		1	23-06	/
205	2	S088	ZW	/	X	1	25-06	/
206	2	S088	ZO	/		1	23-06	/
207	2	S089	NO	/	X	1	24-06	/
208	2	S089	ZO	/		1	23-06	/
209	2	S090	ZO	/	X	1	24-06	/
210	2	S090	ZO	/		1	23-06	/
211	2	S091	ZO	/	X	1	24-06	/
212	2	S091	ZO	/		1	23-06	/
213	2	S092	O	/	X	1	26-06	/
214	2	S092	ZO	/		1	23-06	/
215	2	S093	ZO	/	X	1	24-06	/
216	2	S093	ZO	/		1	23-06	/
217	2	S094	NO	/	X	1	26-06	/
218	2	S094	ZO	/		1	25-06	/
219	2	S168	O	/		5	25-06	Waterput aangetroffen onder de bakstenen vloer bij machinaal uitbreken kelder
220	2	Vlaktoto	NW	/		1	23-06	Sfeerfoto aanleg vlak 2

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
221	2	Zone A	W	/	/	1	23-06	/
222	2	Zone B	W	/	/	1	23-06	/
223	2	Zone C	W	/	/	1	23-06	/
224	2	Zone D	W	/	/	1	23-06	/
225	2	Zone E	W	/	/	1	23-06	/
226	2	Zone F	W	/	/	1	23-06	/
227	2	Zone G	W	/	/	1	23-06	/
228	2	Zone H	W	/	/	1	23-06	/
229	2	Zone I	W	/	/	1	23-06	/
230	2	Zone J	W	/	/	1	23-06	/
231	2	Zone K	W	/	/	1	23-06	/
232	2	Zone L	W	/	/	1	23-06	/
233	2	Zone M	W	/	/	1	23-06	/
234	2	Zone N	W	/	/	1	23-06	/
235	2	Zone O	W	/	/	1	23-06	/
236	2	Zone P	W	/	/	1	23-06	/
237	2	Zone Q	W	/	/	1	23-06	/
238	2	Zone R	W	/	/	1	23-06	/
239	2	Zone S	W	/	/	1	23-06	/
240	2	Zone T	W	/	/	1	23-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef					
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
241	2	Zone U	W	/	/	1	23-06	/
242	2	Zone V	W	/	/	1	23-06	/
243	2	Zone W	W	/	/	1	23-06	/
244	2	Zone X	W	/	/	1	23-06	/
245	2	Zone Y	W	/	/	1	23-06	/
246	2	Zone Z	W	/	/	1	23-06	/
247	2	Zone (z)AA	W	/	/	1	23-06	/
248	2	Zone (z)BB	W	/	/	1	23-06	/
249	2	Zone (z)CC	W	/	/	1	23-06	/
250	2	Zone (z)DD	W	/	/	1	23-06	/
251	2	Zone (z)EE	W	/	/	1	23-06	/
252	2	Zone (z)FF	W	/	/	1	23-06	/
253	2	Zone (z)GG	W	/	/	1	24-06	/
254	2	Zone (z)HH	W	/	/	1	24-06	/
255	/	Profiel 1	N	1	/	2	27-06	Noordelijke profielwand
256	/	Profiel 2	N	2	/	2	27-06	Noordelijke profielwand
257	/	Profiel 3	N	3	/	2	27-06	Noordelijke profielwand
258	/	Profiel 4	0	4	/	2	27-06	Oostelijke profielwand
259	/	Profiel 5	0	5	/	2	27-06	Oostelijke profielwand
260	/	Profiel 6	ZO	6	/	2	27-06	Hoek oostelijke en zuidelijke profielwand

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
261	/	Profiel 7	Z	7	/	2	27-06	Zuidelijke profielwand
262	/	Profiel 8	Z	8	/	2	27-06	Zuidelijke profielwand
263	/	Profiel 9	W	9	/	2	27-06	Hoek westelijke en noordelijke profielwand
264	3	S095	ZW	/	X	1	30-06	/
265	3	S095	ZO	/		1	27-06	/
266	3	S096	ZW	/	X	1	30-06	/
267	3	S096	ZO	/		1	27-06	/
268	3	S097	NO	/	X	1	30-06	/
269	3	S097	ZO	/		1	27-06	/
270	3	S098	NO	/	X	1	30-06	/
271	3	S098	ZO	/		1	27-06	/
272	3	S099	ZW	/	X	1	30-06	/
273	3	S099	ZW	/		1	27-06	/
274	3	S100	ZW	/	X	1	27-06	/
275	3	S100	ZW	/		1	27-06	/
276	3	S101	ZW	/	X	1	27-06	/
277	3	S101	ZW	/		1	27-06	/
278	3	S102	ZW	/	X	1	30-06	/
279	3	S102	ZW	/		1	27-06	/
280	3	S103	NO	/	X	1	30-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
281	3	S103	ZW	/		1	27-06	/
282	3	S104	NO	/	X	1	30-06	/
283	3	S104	NW	/		1	27-06	/
284	3	S105	NO	/	X	1	01-07	/
285	3	S105	ZW	/		1	27-06	/
286	3	S106	ZO	/	X	1	30-06	/
287	3	S106	ZW	/		1	27-06	/
288	3	S107	ZO	/	X	1	30-06	/
289	3	S107	ZW	/		1	27-06	/
290	3	S108	ZO	/	X	1	30-06	/
291	3	S108	W	/		1	27-06	/
292	3	S109	ZO	/	X	1	30-06	/
293	3	S109	ZW	/		1	27-06	/
294	3	S110	Z	/	X	1	30-06	/
295	3	S110	ZW	/		1	27-06	/
296	3	S111	ZO	/	X	1	30-06	/
297	3	S111	ZW	/		1	27-06	/
298	3	S112	ZO	/	X	1	30-06	/
299	3	S112	ZW	/		1	27-06	/
300	3	S113	ZO	/	X	1	01-07	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen Gemeente: Turnhout Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21			
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008		

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
301	3	S113	ZO	/		1	27-06	/
302	3	S114	Z	/	X	1	01-07	/
303	3	S114	NW	/		1	27-06	/
304	3	S115	NW	/	X	1	01-07	/
305	3	S115	W	/		1	27-06	/
306	3	S116	NW	/	X	1	01-07	/
307	3	S116	ZO	/		1	27-06	/
308	3	S117	NW	/	X	1	01-07	/
309	3	S117	ZW	/		1	27-06	/
310	3	S118	NW	/	X	1	01-07	/
311	3	S118	ZO	/		1	27-06	/
312	3	S119	NW	/	X	1	01-07	/
313	3	S119	ZW	/		1	27-06	/
314	3	S120	NW	/	X	1	01-07	/
315	3	S120	ZW	/		1	27-06	/
316	3	S121	ZW	/	X	1	01-07	/
317	3	S121	ZO	/		1	27-06	/
318	3	S122	ZO	/	X	1	30-06	/
319	3	S122	NW	/		1	27-06	/
320	3	S123	ZO	/	X	1	30-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
321	3	S123	NW	/		1	27-06	/
322	3	S124	ZO	/	X	1	30-06	/
323	3	S124	NW	/		1	27-06	/
324	3	S125	ZW	/	X	2	30-06	/
325	3	S125	ZW	/		1	27-06	/
326	3	S126	NW	/	X	1	01-07	/
327	3	S126	N	/		1	27-06	/
328	3	S127	ZO	/	X	1	01-07	/
329	3	S127	NW	/		1	27-06	/
330	3	S128	NW	/	X	1	01-07	/
331	3	S128	NW	/		1	27-06	/
332	3	S129	NW	/	X	1	01-07	/
333	3	S129	W	/		1	27-06	/
334	3	S130	ZW	/	X	1	01-07	/
335	3	S130	W	/		1	27-06	/
336	3	S131	NW	/	X	1	01-07	/
337	3	S131	W	/		1	27-06	/
338	3	S132	Var.	/	X	4	01-07	Het spoor werd langs 2 kanten gefotografeerd (coupe + westelijke helling)
339	3	S132	NW	/		1	27-06	/
340	3	S133	Z	/	X	1	30-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
341	3	S133	W	/		1	27-06	/
342	3	S134	ZO	/	X	1	30-06	/
343	3	S134	NW	/		1	27-06	/
344	3	S135	ZO	/	X	1	30-06	/
345	3	S135	NW	/		1	27-06	/
346	3	S136	ZO	/	X	1	02-07	/
347	3	S136	NW	/		1	27-06	/
348	3	S137	NW	/	X	2	02-07	/
349	3	S137	NW	/		1	27-06	/
350	3	S138	ZW	/	X	1	02-07	/
351	3	S138	NW	/		1	27-06	/
352	3	S139	ZO	/	X	1	02-07	/
353	3	S139	W	/		1	27-06	/
354	3	S140	NW	/		1	27-06	Vlakovdst (geen spoor)
355	3	S141	NW	/		1	27-06	Vlakovdst (geen spoor)
356	3	S142	ZW	/	X	1	02-07	/
357	3	S142	NW	/		1	27-06	/
358	3	S143	ZW	/	X	1	02-07	/
359	3	S143	NW	/		1	27-06	/
360	3	S144	ZW	/	X	1	02-07	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
361	3	S144	NW	/		1	27-06	/
362	3	S145	ZW	/	X	1	01-07	/
363	3	S145	NW	/		1	27-06	/
364	3	S146	ZW	/	X	2	01-07	/
365	3	S146	NW	/		1	27-06	/
366	3	S147	ZW	/	X	1	02-07	/
367	3	S147	NW	/		1	27-06	/
368	3	S148	ZO	/	X	1	02-07	/
369	3	S148	W	/		1	27-06	/
370	3	S149	W	/	X	1	02-07	/
371	3	S149	NW	/		1	27-06	/
372	3	S150	ZW	/	X	1	02-07	/
373	3	S150	W	/		1	27-06	/
374	3	S151	ZW	/	X	1	02-07	/
375	3	S151	W	/		1	27-06	/
376	3	S152	ZW	/	X	1	02-07	/
377	3	S152	ZW	/		1	27-06	/
378	3	S153	W	/	X	1	02-07	/
379	3	S153	ZW	/		1	27-06	/
380	3	S154	ZW	/	X	1	30-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
381	3	S154	NW	/		1	27-06	/
382	3	S155	ZW	/	X	1	02-07	/
383	3	S155	NW	/		1	27-06	/
384	3	S156	NW	/	X	1	01-07	/
385	3	S156	/	/		1	27-06	/
386	3	S157	NW	/	X	3	01-07	/
387	3	S157	NW	/		1	01-07	/
388	3	Zone A	W	/	/	1	27-06	/
389	3	Zone B	W	/	/	1	27-06	/
390	3	Zone C	W	/	/	1	27-06	/
391	3	Zone D	W	/	/	1	27-06	/
392	3	Zone E	W	/	/	1	27-06	/
393	3	Zone F	W	/	/	1	27-06	/
394	3	Zone G	W	/	/	1	27-06	/
395	3	Zone H	W	/	/	1	27-06	/
396	3	Zone I	W	/	/	1	27-06	/
397	3	Zone J	W	/	/	1	27-06	/
398	3	Zone K	W	/	/	1	27-06	/
399	3	Zone L	W	/	/	1	27-06	/
400	3	Zone M	W	/	/	1	27-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
401	3	Zone N	W	/	/	1	27-06	/
402	3	Zone O	W	/	/	1	27-06	/
403	3	Zone P	W	/	/	1	27-06	/
404	3	Zone Q	W	/	/	1	27-06	/
405	3	Zone R	W	/	/	1	27-06	/
406	3	Zone S	W	/	/	1	27-06	/
407	3	Zone T	W	/	/	1	27-06	/
408	3	Zone U	W	/	/	1	27-06	/
409	3	Zone V	W	/	/	1	27-06	/
410	3	Zone W	W	/	/	1	27-06	/
411	3	Zone X	W	/	/	1	27-06	/
412	3	Zone Y	W	/	/	1	27-06	/
413	3	Zone Z	W	/	/	1	27-06	/
414	3	Zone (z)AA	W	/	/	1	27-06	/
415	3	Zone (z)BB	W	/	/	1	27-06	/
416	3	Zone (z)CC	W	/	/	1	27-06	/
417	3	Zone (z)DD	W	/	/	1	27-06	/
418	3	Zone (z)EE	W	/	/	1	27-06	/
419	3	Zone (z)FF	W	/	/	1	27-06	/
420	3	Zone (z)GG	W	/	/	1	27-06	/

Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR		Jaar: 2008		Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
421	3	Zone (z)HH	W	/	/	1	27-06	/
422	3	Zone (z)II	W	/	/	1	27-06	/
423	4	S158	ZW	/	X	1	04-07	/
424	4	S158	NW	/		1	03-07	/
425	4	S159	ZW	/	X	2	04-07	/
426	4	S159	NW	/		1	03-07	/
427	4	S160	W	/	X	1	04-07	/
428	4	S160	NW	/		1	03-07	/
429	4	S161	ZW	/	X	1	04-07	/
430	4	S161	NW	/		1	03-07	/
431	4	S162	W	/	X	1	04-07	/
432	4	S162	N	/		1	03-07	/
433	4	S163	W	/	X	1	04-07	/
434	4	S163	NW	/		1	03-07	/
435	4	S164	W	/	X	1	04-07	/
436	4	S164	NW	/		1	03-07	/
437	4	S165	W	/	X	1	04-07	/
438	4	S165	NW	/		1	03-07	/
439	4	S166	NW	/	X	1	04-07	/
440	4	S166	W	/		1	03-07	/

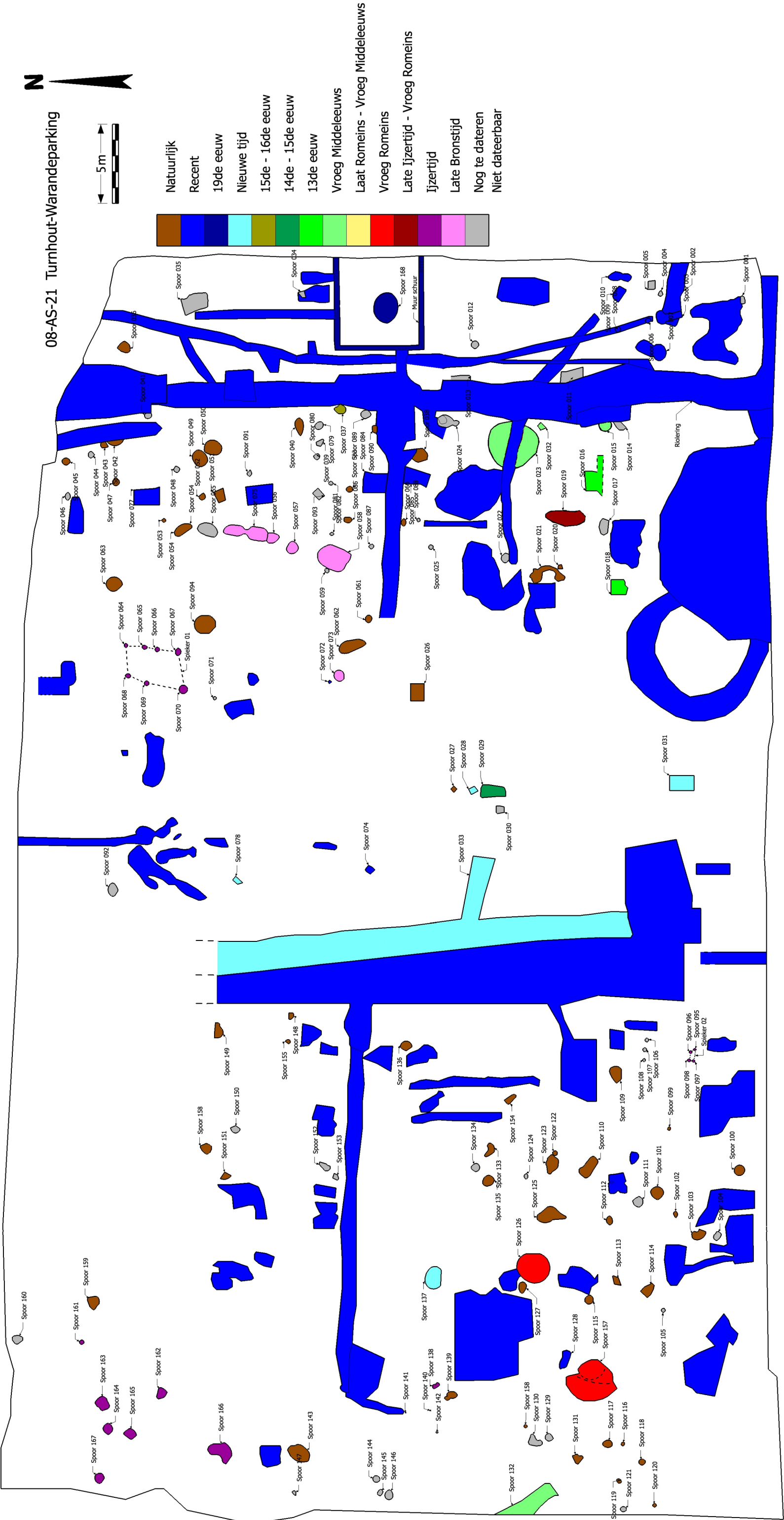
Projectnaam: Turnhout Warandeparking				Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen			Controle:	
Projectnummer: 08 – AS – 21				Gemeente: Turnhout				
Projectcode: TUR – 08 – WAR			Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef				
Fotonummer	Vlak	Spoor	Richting	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
441	4	S167	W	/	X	1	04-07	/
442	4	S167	NW	/		1	03-07	/
443	4	Zone A	W	/	/	1	03-07	/
444	4	Zone B	W	/	/	1	03-07	/
445	4	Zone C	W	/	/	1	03-07	/
446	4	Zone D	W	/	/	1	03-07	/
447	4	Zone E	W	/	/	1	03-07	/
448	4	Zone F	W	/	/	1	03-07	/
449	4	Zone G	W	/	/	1	03-07	/
450	4	Zone H	W	/	/	1	03-07	/
451	4	Zone I	W	/	/	1	03-07	/
452	4	Zone J	W	/	/	1	03-07	/
453	4	Zone K	W	/	/	1	03-07	/
454	4	Zone L	W	/	/	1	03-07	/
455	4	Zone M	W	/	/	1	03-07	/
456	4	Zone N	W	/	/	1	03-07	/
457	4	Zone O	W	/	/	1	03-07	/

Bijlage 4 : Monster en pollenlijst

Projectnaam: Turnhout - Warandeparking		Plaats: Turnhout - Prov. Antwerpen	Controle:
Projectnummer: 08 – AS – 21		Gemeente: Turnhout	
Projectcode: TUR – 08 – WAR	Jaar: 2008	Toponiem: Warandeparking - Kasteeldreef	

Nummer	Vlak	Spoor	Aantal	Zeefstaal / Pollen / Hout(skool)
01	1	S015	1 x kern 1 x insleek	Zeefstaal
02	1	S023	1 x kern a 1 x kern b 1 x kern c	Zeefstaal
03	1	S023	/	Houtmonster
04	1	S024	/	Houtskool
05	2	S075	3 x	Zeefstaal
06	2	S075	2 x	Pollenmonster
07	3	S132	4 x	Zeefstaal
08	3	S132	2 x	Pollenmonster
09	4	S161	1 x	Zeefstaal
10	4	S167	2 x	Zeefstaal
11	2	S168	1 x	Zeefstaal
12	2	S168	/	Houtmonster

Bijlage 5 : Overzichtplan

08-AS-21 Turnhout-Warandeparking

Natuurlijk

Recent

19de eeuw

Nieuwe tijd

15de - 16de eeuw

14de - 15de eeuw

13de eeuw

Vroeg Middeleeuws

Laat Romeins - Vroeg Middeleeuws

Vroeg Romeins

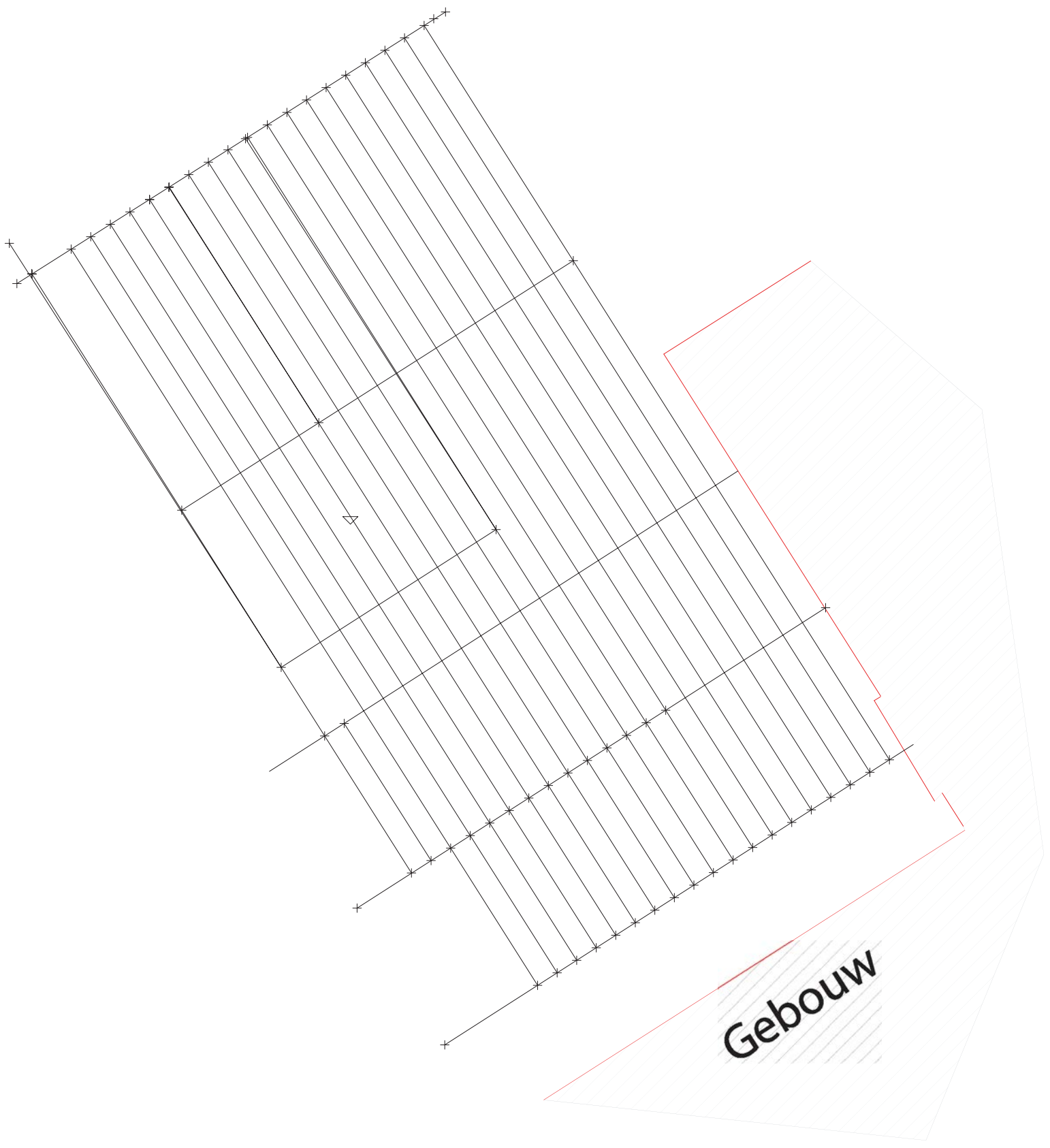
Late Ijzertijd - Vroeg Romeins

Ijzertijd

Late Bronstijd

Nog te dateren

Niet dateerbaar

Bijlage 6 : Profielen

Bijlage 7: Lijst met gebruikte afkortingen

Lijst met afkortingen

monstercode

BM	beerputmonster
MA	monster algemeen
MBOT	monster klein botmateriaal
MC14	monster C-14 datering
MCR	monster crematie
MD	monster dendrologie
MFF	fosfaatmonster
MHT	houtmonster
MHK	houtskool monster
MP	pollenmonster
MSCH	schelpenmonster
MZ	algemeen zadenmonster
MZO	monster onverkoolde zaden
MZV	monster verkoolde zaden

REC	recent
RPA	rij palen
RPG	rij paalgaten
RPK	rij paalkuilen
RPL	rij planken
SG	standgreppel
SS	spitspoor
SV	stortvondst
VG	vaste grond
VL	vlek/depressie
VR	vloer
VV	vlakvondst
WA	waterput
WG	weg
WI	waterput insteek
WK	waterput kern

or	oranje
rd	rood
wt	wit
zw	zwart
substantie	
gri	grind
hu	humus
kl	klei
le	leem
lss	löss
ve	veen
z	zand
zav	zavel
zkl	zware klei

interpretatie/aard spoor/ lagen / vondstomstandigheden

AA	aanlegvondst
AAPR	aanleg profiel
AL	akkerlaag
BA	balk
BP	beerput/-kelder
BV	bouwvoor
CR	crematiegraf
DLT	doorlaat (door een muur)
DR	drain
EG	erfgreppel
EV	eerste versnijding
GA	gracht
GE	geul
GR	greppel
GT	goot
INH	inhumatiegraf
HA	haard
HG	huisgreppel
HU	hutkom
KG	kringgareppel
KEL	kelder
KL	kuil

KS	karrenspoor
LAT	latrine
LG	laag
LO	ophogingslaag
LS	stortlaag
LV	loopvlak
MI	muurinsteek
MR	muur
MST	mestkuil
ME?	Middeleeuwen?
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
OK	onderkant
ON	onbekend/onzeker
OV	oven
PA	paal (intacte paal)
PAK	paal met paalkuil (intacte paal met grondspoor)
PG	paalgat (grondspoor voormalige paal)
PK	paalkuil (grondspoor voormalige paalkuil)
PPGK	grondspoor paalgat en paalkuil
PL	plank
PS	ploegspoor

insluitels

AS	as
AW	aardewerk
BOT	botmateriaal
BC	bouwceramiek
BK	baksteen
BR	brons
COP	coproliet
CR	crematie
FE	ijzer/oer
FF	fosfaat
GL	glas
HK	houtskool
HUTTELM	huttenleem
HT	hout
HU	humus
INH	inhumatie
KI	kiesel
LR	leer
MET	metaal/ijzerslakken
MG	mangaan
MST	mest
NS	natuursteen
OX	oxidatie
RED	reductie
SCH	schelpen
VERBR. LM/KL	verbrande klei/leem
VST	vuursteen

kleur

I	licht
d	donker
eg	egaal
sch	schoon
vl	vuil
zr	zeer
bg	beige
bl	blauw
br	bruin
gl	geel
gn	groen
gr	grijs

aard materiaal

AW	aardewerk
BOT	botmateriaal
BC	bouwceramiek
BK	baksteen
BPL	bepoelstering
BR	brons
COP	coproliet
CR	crematie
DRN	drainagepijp
FE	ijzer/oer
FSD	flessendop
GL	glas
HK	houtskool
HUTTELM	huttenleem
HT	hout
INDET	ondefinieerbaar materiaal
INH	inhumatie
KSLK	kachelslik
KGL	kogel
KNIKKER	knikker
LEIS	(steengoed/zoutglazuur)
LR	leesteen
MET	leer
MNT	metaal/ijzerslakken
MRL	mont
MRM	mortel
MSTN	marmar
NS	maalsteen
PIJPAW	natuursteen
PL	pijpaardewerk
PORC	plaatje koper
SPD	porselein
SPSCH	speld (koper)
STN	spinschijf
TGL	steen
VERBR. KL/LM	tegel
VRPL	verbrande klei/leem
VST	vloerplint
WFG	vuursteen
	weefgewicht

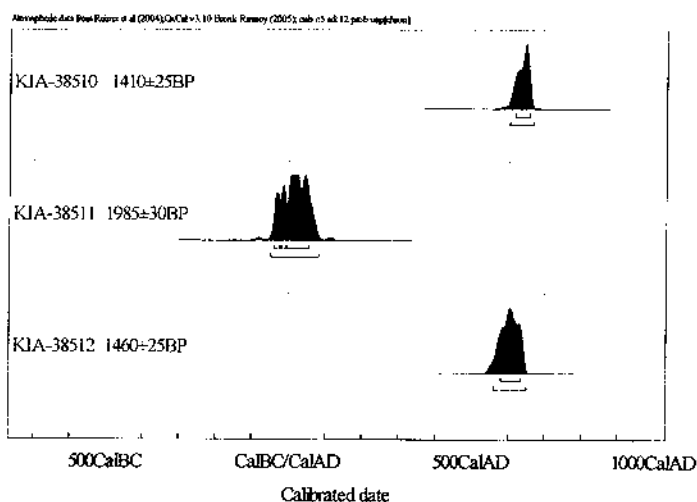
Bijlage 8: C-14 dateringen

Dhr. Wim Tiri
Archaeological Solutions BVBA
Lange Nieuwstraat 42
2800 Mechelen

23/03/09
2008.10033

Radiocarbon dating report

Turnhout Warande

TUR.08WAR SO23 houtskool

KIA-38510 : 1410±25BP

68.2% probability

615AD (68.2%) 655AD

95.4% probability

600AD (95.4%) 665AD

TUR.08WAR SO15 houtskool

KIA-38512 : 1460±25BP

68.2% probability

580AD (68.2%) 635AD

95.4% probability

560AD (95.4%) 650AD

TUR.08WAR SO75 verkoolde zaadjes

KIA-38511 : 1985±30BP

68.2% probability

40BC (5.1%) 25BC

20BC (7.9%) 10BC

5BC (55.1%) 55AD

95.4% probability

50BC (95.4%) 80AD

De monsters waren van goede kwaliteit. Hoewel de dateringen jonger uitvallen dan verwacht zijn ze wel betrouwbaar.

Met vriendelijke groeten,

Mark Van Strydonck

Bijlage 9: Aardewerklijst

AARDEWERK

[illegible]